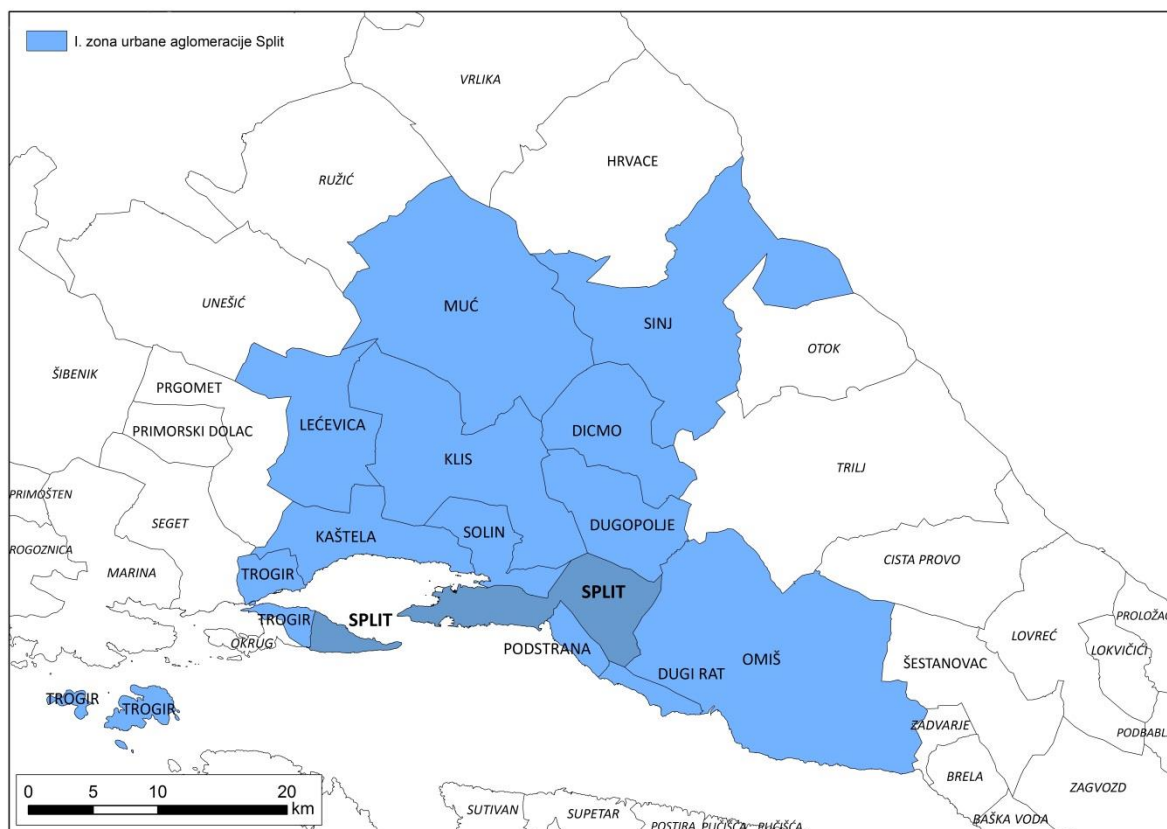

STRATEGIJA RAZVOJA URBANE AGLOMERACIJE SPLIT

PRIJEDLOG SWOT ANALIZE

Travanj, 2016.

DRUŠTVO

SNAGE	Obrazloženje
Demografija	
Kvalitetnija obrazovna struktura UAS prema stupnju obrazovanja u odnosu na SDŽ i RH.	Osobe sa završenim visokoškolskim obrazovanjem čine 20,38% populacije starije od 15 godina, što je više i u odnosu na RH (16,39%), i SDŽ (18,00%). Važno je naglasiti da ova obrazovna kategorija bilježi apsolutni rast u svim dobnim skupinama, a najveći relativni porast od 38,36% ostvaren je u najmlađoj dobnj skupini (15-29 godina).
Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi	
Pozitivan stav zajednice prema pružanju pomoći za socijalno ugrožene osobe	Iskustvo humanitarnih akcija na području UAS u smislu angažiranja i interesa zajednice izuzetno je pozitivno, što ukazuje na potencijal za nove mjere i aktivnosti u svezi brige za socijalno ugrožene
Broj i aktivnost OCV	Na prostoru UAS djeluju 62 udruge socijalne naravi, 32 zdravstvena naravi, 18 udruga proizašlih iz Domovinskog rata i 14 udruga humanitarne naravi. OCV ne samo da svojim djelovanjem daju veliki doprinos u ponudi socijalnih usluga, već predstavljaju i iskustvo i potencijal u projektnom radu.
Pozitivni trendovi u području kriminaliteta	Sve PU na području UAS bilježe pad broja evidentiranih kaznenih djela (od 5688 u 2010. na 3446 u 2014. godini). Također, opada broj maloljetnika počinitelja kaznenih djela (ukupno na području UAS sa 470 u 2011. na 136 u 2014. godini)
Zdravstvo	
Tradicija postojanja zdravstvene infrastrukture i zdravstvenih usluga svih razina zdravstvene zaštite	Na području UAS djeluje KBC Split, Zavod za hitnu medicinu SDŽ sa 6 ispostava (sa 20 timova HMP tipa 1 i 5 timova tipa 2), Nastavni zavod za javno zdravstvo (kvalitetna higijensko-epidemiološka zaštita i podrška sustavu obrazovanja – nastavna baza Medicinskog fakulteta u Splitu)
Prisutna organiziranost (dostupnost) njege u kući	Ekvipiranost i spremnost pružanja ovog tipa njege na području UAS (ugovorene usluge medicinskih sestara na području UAS obuhvaćaju 72% ukupnog broja ugovorenih usluga na području SDŽ; prosječan broj sestara na 100.000 stanovnika na razini UAS je oko 30 što je na razini SDŽ i RH)
Djelovanje obrazovnih institucija u području zdravstva	Na području UAS postoje obrazovne institucije s programima u području medicine i zdravstva na razini srednjoškolskog i visokoškolskog obrazovanja.
Sport i tjelesna aktivnost korisni za zdravlje	
Tradicija i interes za bavljenjem sportom u UAS	Po dostupnim pisanim zapisima Sinjska Alka kao viteška igra i sportsko nadmetanje održana je prvi puta u Sinju 1798. Godine. Suvremeni sport počeo se razvijati u Splitu kao centru UAS davne 1860.God. kad je i podignuto prvo kupalište i začet plivački sport, 1885 god. se na splitskim ulicama pojavio prvi bicikl. Godine 1890. osnovan je prviveslački i jedriličarski klub. Te je godine tiskan i prvi splitski sportski list SPORT DALMATO. 1893 počelo se vježbati mačevanje 1905.godine osnovan je prvi teniski klub i počelo se sa organiziranim vježbanjem koturaljkanja. 1908.godine osnivan je prvi auto klub, a 1911.godine i

	<p>nogometni klub HAJDUK, iako su prvi suvremeni nogomet u Splitu zaigrali članovi gimnastičkog društva HRVATSKI SOKOL, još davne 1903.godine. Trenutno se na području UAS provodi organizirano vježbanje u okviru 60 sportova (34 olimpijska i 26 neolimpijska).</p>
<p>Veći broj sportskih udruga i organizacija na području UAS koje aktivno doprinose sustavu sporta i tjelesne aktivnosti</p>	<p>Na području UAS sukladno zakonu o sportu djeluje veći broj lokalnih i regionalnih sportskih zajednica i saveza kao što su npr: Splitski savez sportova, Zajednica sportskih udruga grada Sinja, Zajednica sportskih udruga grada Kaštela, , Zajednica sportova Grada Trogira, Solinska zajednica sportova, Sportski savez invalida Grada Splita, Školski sportski savez Splitsko-dalmatinske županije, Savez školskih sportskih društava grada Splita, Zajednica sportova, saveza i udruga Splitsko-dalmatinske županije....itd.</p>
<p>Sportaši koji kontinuirano postižu vrhunske sportske rezultate</p>	<p>U gradu Splitu, odnosno na području UAS sportaši su u sportskoj povjesti u 11 sportova osvajali olimpijske medalje. Na posljednje 4 olimpijade sportaši sa područja UAS su od ukupno 18 Hrvatskih medalja osvojili čak 7 što uzimajući u obzir odnos broja stanovnika aglomeracije i osvojenih medalja, UAS svrstava na prvo mjesto rezultatske uspješnosti u RH. Usprkos velikom broju medalja osvojenih na europskim i svjetskim prvenstvima olimpijskih i neolimpijskih sportova na razini UAS nisu dostupni egzaktni i sistematizirani podaci.</p>
<p>Prostorni uvjeti za provedbu sportsko-rekreativnih aktivnosti na otvorenom</p>	<p>Na području UAS postoje mnoga područja u kojima se mogu provoditi sportsko-rekreativne aktivnosti na otvorenom. Te aktivnosti mogu se provoditi na moru (plivanje, veslanje, jedrenje...), na rijekama (rafting, kanjoniranje...) i na kopnu (pješačenje, trčanje, biciklizam, rolanje...)</p>
<p>Postojanje Visokoškolske odgojno obrazovne institucije u području kineziologije i sporta</p>	<p>Na području UAS djeluje Kineziološki fakultet u Splitu koji ima ljudske resurse, šezdesetogodišnje iskustvo u edukaciji kadrova u kineziologiji i sportu, te dokazani organizacijski i znanstveni potencijal koji se, između ostalog, ogleda i u uspješnosti povlačenja sredstava iz fondova EU.</p>
<p>Kultura i umjetnost</p>	
<p>Autentično življenje lokalne zajednice s brojnim elementima baštinjenih kulturnih i umjetničkih elemenata koji daju impulse suvremenim umjetničkim izričajima</p>	<p>Zanemareno je osmišljavanje kulture kao odrednice identiteta lokalne živuće zajednice te njezinih edukacijskih potencijala. (AnalizaUAS, 132)</p>
<p>Veliki broj kulturnih i obrazovnih institucija sa školovanim kadrom na području kulture i umjetnosti</p>	<p>Unutar područja djeluje niz znanstvenih i obrazovnih institucija, koje predstavljaju edukativni i znanstveni potencijal unaprjeđenja sektor au kulturi (AnalizaUAS, 131)</p>
<p>Organizirana služba zaštite kulturnih dobara koja ima svoju dugogodišnju tradiciju</p>	<p>Organizirana služba zaštite kulturnih dobara ima dugu tradiciju na području UAS-a. S ciljem zaštite antičkih spomenika u Dalmaciji od uništenja i sa željom za otkrivanjem još uvijek zatrpanih spomenika Predsjedništvo Vlade za Dalmaciju i Albaniju imenuje Ivana Luku mlađeg Garanjina 1805.godine, a na njegovo djelovanje se u kontinuitetu naslanjaju djelovanja K. i F. Lanze, F. Carrare, don Frane Bulića naročito i Vicka Andrića koji su udarili temelje današnjem suvremenom postojanju Uprave za zaštitu kulturne baštine pri Ministarstvu kulture. Ustrojena je</p>

	<i>po teritorijalnom djelovanju nadležnih Konzervatorskih odjela od kojih u UAS-u svoju nadležnost imaju odjeli Splitu, Trogiru i Imotskom. Uz njih se naravno zaštitom bave i brojni muzejski djelatnici.</i>
Dostatan broj kulturnih i umjetničkih udruga i pojedinaca koji kroz tzv. izvaninstitucionalne oblike kulturnog i umjetničkog izražavanja daju poticaj inovativnim rješenjima i temelj su pokretanja kreativne industrije	<i>Gotovo četiri stotine registriranih udruga u području kulture i umjetnosti dokaz su postojanja potrebe djelovanja ljudi kroz izvan-institucionalne oblike izražavanja osobito na području tradicijske kulture koja je idalna podloga za uvođenje novih inovativnih rješenja naročito u odnosu prema turizmu, ali i svakodnevnoj kulturi življenja. Kad se tome pribroje brojni pojedinci iz kruga tzv. samoukih umjetnika, ali i akademski obrazovanih, naročito nakon osnivanja i djelovanja Umjetničke akademije u Splitu, onda je to snažan temelj za razvoj tzv. kulturne ekonomije.</i>
Obrazovanje	
Visok obrazovni i znanstveni potencijal	<i>Razvijena mreža srednjoškolskog obrazovanja; djelovanje Sveučilišta u Splitu</i>
Standard stanovanja	
Trend rasta standarda stanovanja	<i>Na području UAS bilježi se porast vrijednosti svih pokazatelja standarda stanovanja (površina stana po stanovniku, broj osoba po nastanjenom stanu itd), što utječe na privlačnost područja za stanovanje, posebno mladih</i>
SLABOSTI	
Demografija	
Izrazita koncentracija stanovništva na obalnom području	<i>Posljedica procesa litoralizacije, urbanizacije i industrijalizacije. Analizom popisa stanovništva od 1981. godine do 2011. godine može se ustvrditi da je na području priobalja SDŽ stanovništvo raslo međupopisnom stopom od 5%, što je dovelo do povećanja ukupnog broja stanovništva za 16% u 2011. godini u odnosu na 1981. godinu. Područje zaobalja , od 1981. godine do 2011. godine, zabilježilo je smanjenje ukupnog broja stanovništva za 21%, s prosječnim međupopisnim stopama pada od 8%. Kao rezultat se javlja neravnomjeran raspored stanovništva u prostoru kao ograničenje ukupnog razvoja. Priobalni gradovi, ali i grad Sinj, imaju prosječnu gustoću naseljenosti od 458,08 km². Tome najviše pridonosi grad Split s gustoćom od 2.238,13 stanovnika na km². Prosječna gustoća naseljenosti za općine iznosi 50,91 stanovnika na km².</i>
Slaba imigracijska privlačnost zaobalja UAS	<i>Mala sposobnost zadržavanja i privlačenja mladog i obrazovnog stanovništva. Prema popisu iz 2011. udio doseljenih iz druge županije (8,53%) znatno je manji u odnosu na područje gradova UAS (24,19%) ili same UAS (22,69%). Udio doseljenih iz inozemstva također je znatno manji (4,60%) u odnosu na gradove UAS (12,20%) ili UAS (11,90%).</i>
Emigracija mladog i obrazovnog stanovništva	<i>Mlade obitelji, dijelom zbog nemogućnosti pronalaska posla, a dijelom zbog stambenih uvjeta, napuštaju područje UAS (Zagreb, EU). Analizom podataka s desetogodišnjim pomakom dolazimo do pada radnog kontingenta od 1% do 12% ovisno o dobnoj skupini te žena u fertilnoj dobi od 1% do 6%, ovisno o dobnoj skupini.</i>
Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi	
Relativno visoka razina siromaštva i	<i>Kao posljedicu gospodarskih , demografskih i</i>

dohodovne nejednakosti	<p>društvenih trendova na prostoru UAS se bilježi značajan udio najranjivijih skupina društva (umirovljenici i dugotrajno nezaposleni) koji dodatno potenciraju probleme detektirane na nacionalnoj razini (Stopa rizika od siromaštva u 2013. u RH iznosila je 19,5%, odnosno 16,77% više od prosjeka EU Vrijednost Gini koeficijenta za RH 2014. je 30,2%, što je manje u odnosu na prosjek EU (31%). Posljedica gospodarskih i demografskih kretanja. Ograničenja rasta.</p> <p>Posljedica gospodarskih i demografskih kretanja. Ograničenja rasta.</p>
Nedostatak prostornih kapaciteta, posebno u procesu deinstitucionalizacije pružanja socijalnih usluga i integracije, te nedostatak dnevnih boravaka za starije i nemoćne.	<p>Strategijom razvoja sustava socijalne skrbi 2011.-2016. predviđen je proces deinstitucionalizacije i transformacija domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba. Program međugeneracijske solidarnosti usmjeren je pružanju socijalnih usluga starijim osobama u lokalnim zajednicama, neposredno u njihovim kućanstvima i u prostorijama "dnevnih boravaka" u kojima starije osobe borave dio dana (trenutno djeluju samo dva boravka). Prema podacima za 2014. 23 osobe na području UAS primale su pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja odnosno integracije, 174 osobe usluge smještaja, 39 osoba organiziranog stanovanja, dok je 556 osoba koristilo usluge boravka.</p>
Nedostatak prostornih kapaciteta za skupinu roditelja djece s invaliditetom, žrtve obiteljskog nasilja, osobe Mentalnog poremećaja i poremećaja ponašanja i beskućnike.	<p>Udruge pružaju usluge poludnevnih boravaka u trajanju 4-6 sati za osobe s invaliditetom i mentalnom retardacijom, što je nedovoljno da roditelji stignu djelovati u ostalim aspektima života. Za žene žrtve nasilja postoji nedovoljan broj smještajnih jedinica prvotnog skloništa (trenutno postoji samo Caritasovo sklonište koje može samo primiti pet žena i četvero djece) tj. nedostatak SOS linije dostupne 24 sata. Za psihičke bolesnike i dementne osobe ne postoje dnevni boravci, a 2014. godine 50 322 osobe, prema podacima Nastavnog zavoda za javno zdravstvo SDŽ, ima određeni oblik Mentalnog poremećaja i poremećaja ponašanja. Po pitanju beskućnika na području UAS postoji samo jedno prihvatilište za beskućnike, koje granično udovoljava potrebama.</p>
Nedostatak stručnog kadra	<p>Prema podacima HZZ Split na području UAS nedostaju rehabilitatori, učitelji djece s teškoćama u razvoju, defektolozi, dječji psiholozi, dječji psihijatri, njegovatelji, socijalni radnici, radnici za pomoć u kući, logopedi, pedagozi itd., a javljaju se i potrebe za novim oblicima zanimanja poput gerontodomaćica i animatora za starije.</p>
Nedovoljan broj mobilnih timova koji se održava na nedovoljnu i neadekvatnu dostupnost usluga (posebice na prostora naselja u zaobalju)	<p>Na području UAS djeluju mobilni timovi samo na području grada Splita (tri) i grada Omiša (dva), dok su druga područja zanemarena. Pri tome mobilni tim grada Omiša, zbog nedostatka sredstava za pokriće materijalnih troškova, ne pruža stalnu uslugu, što dovodi sve stanovnike udaljenih naselja u iznimno nepovoljan položaj. Nadalje, iskazane potrebe su puno veće odnosno anketnim izjašnjavanjem evidentirana je potreba za 29 mobilnih timova na području UAS.</p>
Nedostatak smještajnih jedinica u županijskim domovima za starije i	<p>Na području UAS postoje samo dva doma za starije i nemoćne, u kojima je smještena 791 osoba (podaci</p>

nemoćne

na dan 31.12.2015.). S druge strane na listama čekanja se nalaze 2 925 zainteresiranih korisnika. Dužina čekanja na smještaj ovisi o tipu smještaja i kreće se od najmanje dvije godine do osam godina. Isto tako potrebno je ukazati na činjenicu da privatni domovi nisu cjenovno dohvatni za sve tražitelje ove usluge, što ukazuje i na potrebu definiranja kriterija kod dodjeljivanja prava na smještaj u županijske domove. Smještajni kapaciteti privatnih domova za starije i nemoćne, pružatelja usluga smještaja i boravka te obiteljskih domova, prema podacima SDŽ, na području UAS iznose ukupno 891, ali nisu cjenovno pristupačni za dio potencijalnih korisnika.

Nedovoljna informiranost građana o svim mogućnostima sustava socijalne skrbi	Informiranost o sustavu općenito, te posebno odabranih ciljnih skupina (npr. žene i žrtve nasilja)
Neadekvatna i nedostatna resocijalizacija pripadnika braniteljske populacije	Nepostojanje cjelovitih programa resocijalizacije pripadnika braniteljske populacije
Zdravstvo	
Manjak zdravstvenih djelatnika na svim razinama zdravstvene zaštite	Nedostatak liječničkih timova PM, HMP, liječnika specijalista, medicinskih sestara
Deficit bolničkih usluga	Nedostatan broj bolničkih postelja; uloga KBC Split kao KBC i opće bolnice
Nepovoljna prostorna distribucija usluga zdravstvene zaštite	Posebno istaknut manjak usluga u zaobalju
Nepovoljni pokazatelji zdravstvenog stanja stanovništva UAS	Nedovoljna tjelesna aktivnost i pretilost uzrok su niza osnovnih zdravstvenih problema stanovnika UAS, bez obzira na spol i dob. Nadalje istraživanjem Kineziološkog fakulteta u Splitu provedenom 2016. godine na području UAS utvrđeno je da se samo 47% dječaka i 26% djevojčica u osnovnim školama, te 36% mladića i 14% djevojaka u srednjim školama bavi sportom odnosno kineziološki je angažirano 5 puta tjedno ili više (Svjetska zdravstvena organizacija preporučuje minimalno 60 minuta dnevno).
Sport i tjelesna aktivnost korisni za zdravlje	
Nedostatak suradnje između JLS onemogućuje donošenje provedbu strategija i politika	Zakonskim odredbama ili Strategijama višeg reda nije propisano postojanje koordinacijskog tijela JLS zaduženog za skrb o razvoju sustava Sporta i tjelesne aktivnosti korisnih za zdravlje
Nedovoljna sportska infrastruktura na razini UAS	Broj stanovnika po pojedinom javno dostupnom sportskom objektu nepovoljniji je u UAS u odnosu na RH (posebno u obalnom dijelu); nedostatak bazenske infrastrukture
Mali broj osoba s invaliditetom uključen u organizirane sportske aktivnosti	Neprikladnost postojeće infrastrukture osobama s invaliditetom i nepostojanje specijaliziranih objekata za sportske aktivnosti osoba s invaliditetom jedan je od čimbenika njihove relativno male uključenosti u sportske aktivnosti. Prema istraživanju Kineziološkog fakulteta u Splitu 2016, na području UAS je od ukupnog broja od 25054 osoba s invaliditetom samo 750, odnosno 2,99 % uključeno u organizirano bavljenje sportom
Nedovoljno održavanje sportske infrastrukture	Veliki broj sportskih objekata slabo se održava, posebno u smislu zadovoljenja međunarodnih standarda, uglavnom zbog nedostatka financijskih sredstava
Nepostojanje strategija i planskih dokumenata koje rezultira neučinkovitim strateškim upravljanjem i planiranjem, te	Prema rezultatima istraživanja koje je proveo Kineziološki fakultet u Splitu u ožujku 2016. za potrebe izrade Analize stanja UAS, ni jedna JLS

netransparentnim i neplanskim trošenjem sredstava	<i>UAS nije pokrenula izradu strateških dokumenta u području sporta</i>
Piramidalni sustav bavljenja sportom	<i>Na području UAS u praksi funkcionira piramidalni sportski sustav. Njegova specifičnost je velik broj djece koja se počinju baviti sportom, ali i brzo smanjenje tog broja jer se jedino djeci za koju se smatra da su talentirana pruža mogućnost napredovanja, a svima ostalima je otežan ili onemogućen ulaz i zadržavanje u sustavu.</i>
Volontiranje u sportu nije razvijeno u dovoljnoj mjeri	<i>U više od polovice zemalja EU-a većina je volontera aktivna u sektoru sporta i rekreacije. Volonteri u sportu predstavljaju važan udio ukupnog broja volontera u Danskoj (31.5%), Francuskoj (25%) i Malti (84%). Na području UAS-a ne postoji sustav kao ni sustavno prikupljanje podataka o volontiranju u području sporta i rekreacije.</i>
Nedovoljan broj kvalificiranih stručnjaka - trenera u sustavu sporta i tjelesne aktivnosti korisnih za zdravlje	<i>Jedine dostupne podatske o kvalificiranosti stručnog kadra na području UAS prikupio je Splitski savez sportova u Gradu Splitu u 2015. godini. Prema istima od ukupno 531 trenera u radnom odnosu je 128, a zakonom o sportu propisane minimalne uvjete (trener prvostupnik) zadovoljava samo njih 265 odnosno manje od polovine svih trenera. Za pretpostaviti je da je slična situacija i u drugim područjima UAS.</i>
Nedovoljno razvijeni apsorpcijski kapaciteti (ljudski potencijali, projekti) za privlačenje sredstava iz fondova EU	<i>Prema dostupnim podacima na području UAS veoma mali broj pravnih osoba je dosada uspio aplicirati i privući sredstva iz fondova EU vezanih za sport i tjelesnu aktivnost (Kineziološki fakultet i Atletski sportski klub ASK).</i>
Nepostojanje Umreženog sustava skrbi o sportu i tjelesnoj aktivnosti korisnima za zdravlje,	<i>Ne postoji sustav na razini UAS, koji bi se brinuo za prikupljanje i analizu podataka, te kreiranje i vrjednovanje programa u području sporta i tjelesne aktivnosti korisnih za zdravlje, tako da organizacije i institucije djeluju nepovezano i neujednačeno</i>
Nepovoljan odnos ulaganja u profesionalni i natjecateljski sport u odnosu na «sport za sve» u funkciji zdravlja	<i>Postojeće stanje po pitanju financiranja sporta i tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje ukazuje na značajno viša izdvajanja za natjecateljski i profesionalni sport u odnosu na aktivnosti koje se mogu svesti pod nazivnik „sport za sve“</i>
Kultura i umjetnost	
Nepostojanje sveobuhvatnih strateških dokumenata kulturnog razvitka	<i>Za područje UAS-a ne postoji jedinstveni sveobuhvatni strateški dokumenti koji bi definirali, planirali i pratili kulturni razvitak. Jedini takav dokument postoji za područje grada Splita</i>
Nepostojanje javnih kulturnih politika	<i>Javne kulturne politike nisu uspostavljene, a područjem kulture se ne upravlja već se prema njoj uglavnom odnosi prigodničarski od jednog kulturnog događaja i manifestacije do druge pri čemu to uglavnom ovisi o volji i entuzijazmu pojedinaca i manjih skupina.</i>
Nedovoljno i neplansko ulaganje u kulturni sektor	<i>U kulturni sektor nema planiranog ulaganja sukladno strateškim dokumentima pa se i ovdje ogleda sustav od prigode do prigode pri čemu se glavno ulaganje odnosi na tzv. institucionalnu kulturu. To se posebno očituje u nedostatku razvoja potrebne infrastrukture koja bi omogućila razvoj kulturnog sektora (koncertne dvorane, galerijski i multimedijalni prostori)</i>
Nekoordiniranost djelovanja različitih	<i>Sukladno nepostojanju strateških dokumenata i</i>

kulturnih institucija, udruga i pojedinaca	<i>javnih kulturnih politika posljedično se očituje posvemašnja nepovezanost između svih segmenata kulturnog i umjetničkog djelovanja. Nema umreženosti i usklađenih djelovanja koji mogu bitno utjecati na razboritije i transparentnije trošenje financija, a pogotovo na marketing, vidljivost i prepoznatljivost kulturnih i umjetničkih sadržaja.</i>
Slaba svijest o potrebi i važnosti osmišljavanja i razvoja tzv. kreativne industrije	<i>Kulturni sektor mogući je generator gospodarskog razvoja kada bi se osvijestio njegov potencijal i kada bi se kulturni i umjetnički sadržaji planirali i provodili na inovativne načine povezujući sve mogućnosti u jednu cjelinu. Pri tome je posebno opterećujuća svijest kako je ulaganje u kulturu i umjetnost trošak bez potencijala razvoja i u konačnici zarade.</i>
Nedostatna i necjelovita edukacija	<i>Klasičan pristup edukaciji na području kulture i umjetnosti potrebno je redefinirati i uvesti sve oblike formalnog, neformalnog i informalnog obrazovanja kroz koje će se sudionike naučiti planirati, strateški upravljati i analizirati učinke umjetničkih i kulturnih djelovanja na lokalno gospodarstvo i zajednicu u cjelini. To se pogotovo odnosi na pisanje i prijavljivanje projekata prema europskim i drugim izvorima financiranja.</i>
Obrazovanje	
Nedostatan obuhvat djece ranog i predškolskog odgoja u vrtićima UAS	<i>Postojeći obuhvat je daleko ispod ciljeva EU; djelomičan razlog je i u prostornoj distribuciji vrtića (nepokrivenost zaobalja) ali i u broju vrtićkih objekata, odnosno odjeljenja.</i>
Nedovoljna razvijenost (ponuda) usluga produženog boravka i/ili cjelodnevne nastave osnovnoškolskih programa	<i>Isključivo OŠ na području grada Splita imaju razrađenu ponudu ovog tipa osnovnoškolske nastave, te od 27 škola njih pet nudi program produženog boravka, a jedna cjelodnevnu nastavu.</i>
Neadekvatni srednjoškolski obrazovni programi	<i>Mali broj srednjih škola jasno definira mogućnosti zapošljavanja „svojih“ zanimanja</i>
Nedostatnost programa cjeloživotnog obrazovanja i neadekvatno praćenje programa i završenih polaznika	<i>Cjeloživotno obrazovanje uglavnom se zasniva na postojećim programima srednjih škola u smislu dokvalifikacije ili prekvalifikacije; nedostaju programi cjeloživotnog obrazovanja u cilju kontinuirane nadogradnje kompetencija</i>
Nedovoljno razvijena suradnja sustava obrazovanja i gospodarstva	<i>Posljedica je nedovoljna usklađenost obrazovnih programa i potreba gospodarstva te nedovoljno zastupljena praktična nastava s jedne strane; a s druge strane, gospodarstvo ne sagledava mogućnosti i koristi koje može ostvariti u suradnji s obrazovnim institucijama (uključujući i mogućnosti korištenja EU fondova)</i>
Neadekvatna fizička infrastruktura obrazovnih objekata (vrtića i osnovnih škola) za djecu sa motoričkim oštećenjima	<i>Prema popisu osnovnih škola bez arhitektonskih barijera samo njih 8 na području UAS je prilagođeno ovoj skupini djece i sve se nalaze u Splitu.</i>
Koncentracija specijaliziranih osnovnih škola za djecu s poteškoćama u razvoju na području Splita i Solina, te nedostatan broj specijaliziranih učitelja na području UAS.	<i>Osnovne škole za djecu i mladež sa poteškoćama u razvoju UAS razmještene su u Splitu i Solinu. U školskoj godini 2012./2013. od 11 škola njih 8 bilo je u Splitu, a dvije u Solinu. U Solinu je bio jedan razredni odjel sa sedam učenika i zaposleno je devet učitelja, dok je u Splitu bilo 12 razrednih odjela, ukupno 62 učenika i 34 učitelja.</i>
Standard stanovanja	
Razmještaj stambenih jedinica u prostoru nepovoljan	<i>Trend izrazitog rasta broja stambenih jedinica, i njihove gustoće u priobalju UAS (u razdoblju 2001.-2011.)</i>

Nedovoljno i neodgovarajuće održavanje stambenog fonda	<i>Dotrajalost pročelja i zatvora, posebno u stambenim jedinicama u privatnom vlasništvu</i>
PRILIKE	Objašnjenje
Demografija	
Pozitivan prirodni prirast na području UAS	<i>Potencijal za budući razvoj UAS, uz zahtjev osiguranja zadovoljavajućih uvjeta života i rada (sprječavanje napuštanja UAS). U razdoblju od 2010. do 2014. ostvaren je prirodni prirast za 1.361 stanovnika.</i>
Povećanje udjela mlađe populacije u tercijarnom obrazovanju posebno	<i>Potencijal razvoja posebno zaobalnog područja. U međupopisnom razdoblju na području UAS najveći relativni porast ostvaren je u najmlađoj dobnoj skupini 15-29 s povećanjem od 38,36%. Vrlo je značajno što je u istoj dobnoj skupini na području zaobalja UAS ostvaren rast od 131,37%.</i>
Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi	
Raspoloživi izvori financiranja programa aktivnog starenja	<i>Programi brige za starije osobe i njihovo aktiviranje u društvu. Primjerice mogućnosti financiranja projekata preko fondova EU – program „Europa za građane“ (za razdoblje od 2014. do 2020. godine predviđen je iznos 185,47 milijuna eura, od čega je za potprogram „Aktivno civilno društvo u Europi“ predviđeno približno 31% sredstava)</i>
Raspoloživi izvori financiranja Socijalnog poduzetništva	<i>Uključivanje osjetljivih skupina u društveno koristan rad i/ili radni odnos; mogućnost zapošljavanja mladih. Procjenjuje se kako je na području UAS u posljednje 3 godine otvoreno oko 15 društvenih poduzeća, s ukupno 20-30 zaposlenika i to preko udruga Izrada i povećanje kapaciteta OCD za pripremu projektnih prijedloga odnosno jačanje socijalnog poduzetništva moguće je u okviru Europskog socijalnog fonda, gdje je promocija socijalnog poduzetništva implementirana unutar socijalnog uključivanja, kao cilja djelovanja samog ESF-a, a za što je namijenjeno 20% ukupnih sredstava Fonda</i>
Rastuća ponuda socijalnih usluga	<i>Novim propisima omogućena su nova prava i usluge socijalne skrbi, koje se već aktivno koriste na području UAS (nova definicija prava na osobnu invalidninu, roditelji njegovatelji)</i>
Zdravstvo	
Mogućnosti financiranja ulaganja u ljudske resurse u zdravstvu i u poboljšanje dostupnosti zdravstvene skrbi iz EU fondova	<i>Novi modeli zdravstvene skrbi (OPULJP 2014.-2020): medicinske usluge na daljinu, primarna zdravstvena zaštita u zajednici, dnevne bolnice/jednodnevne kirurgije u bolnicama koje su slabije razvijene i sl.; uz mogućnost financiranja iz EU fondova</i>
Mogućnosti financiranja uključivanja civilnog društva u nacionalne zdravstvene programe iz EU fondova	<i>Programi prevencije, promicanje zdravlja; mogućnost financiranja iz ESF</i>
Sport i tjelesna aktivnost korisni za zdravlje	
Preporuke Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) o važnosti sporta i tjelesne aktivnosti	<i>Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) je u dokumentu Global recommendations on physical activity for health (2010.) istaknula da je tjelesna neaktivnost jedan od glavnih čimbenika koji utječu na mortalitet populacije na globalnoj razini. Nedovoljna tjelesna aktivnost je povezana i s mnogim rizičnim čimbenicima koji povećavaju rizik obolijevanja od preko 20 kroničnih bolesti. Na području UAS kronične bolesti, a posebno bolesti cirkulacijskog</i>

	sustava i maligne bolesti (novotvorine) vodeći su uzroci smrtnosti stanovništva. Te bolesti mogu se u značajnoj mjeri prevenirati mijenjanjem ili uklanjanjem različitih čimbenika rizika među kojima je svakako i nedovoljna tjelesna aktivnost.
Definicija sporta koju je preporučilo Vijeće Europe	„Sport podrazumijeva sve oblike tjelesne aktivnosti kojima je cilj, neobaveznim ili organiziranim sudjelovanjem, izražavanje ili poboljšavanje tjelesnih sposobnosti i mentalnoga blagostanja, sklapanje društvenih veza ili ostvarivanje rezultata na svim razinama natjecanja.“. (Council of Europe, CoE, 1992)
Sport je u R. Hrvatskoj djelatnost od posebnog nacionalnog interesa	Republika Hrvatska prepoznaje sport kao važnu društvenu djelatnost te se on nalazi i u Ustavu Republike Hrvatske (čl. 68), a Članak 1. Stavak 2. Zakona o sportu kaže da su sportske djelatnosti od posebnog interesa za RH.
Novi oblici valorizacije sportske infrastrukture	Mogućnosti valorizacije kroz zdravstvo, turizam, kulturu uz mogućnost novih izvora financiranja (EU fondovi, JPP)
Povoljna geostrateška lokacija i klimatski uvjeti za cjelogodišnje sportske aktivnosti na otvorenom	Povoljna geo lokacija UAS, Umjerena mediteranska klima i prosjek od 2600 sunčanih sati godišnje omogućuje provedbu sportskih aktivnosti na otvorenosti tijekom cijele godine, kako na kopnu tako i na vodi (moru i rijekama).
Veliki interes javnosti i medija za sportske rezultate, aktivnosti i same sportaše	U najčitanijem dnevnom listu na području UAS (Slobodna dalmacija) ⁶ od 46 stranica dnevnog izdanja u prosjeku je posvećeno sportskim vijestima. Na dvotjednoj bazi izdaje se i prilog posvećen sportu (Olimp) na 16 stranica koji je po broju stranica drugi prilog u Izdanju Slobodne dalmacije, iza Reflektora-TV vodič. Za pretpostaviti je da je slična situacija i sa gledanosti sportskog programa na TV postajama lokalne i više razine.
Marketinška i promidžbena iskoristivost bogate sportske baštine i sportaša koji kontinuirano postižu vrhunске sportske rezultate	Ne postoji sustavna i planska politika korištenja bogate sportsko-kulturne baštine i uključivanja prepoznatljivih bivših i aktualnih vrhunskih sportaša u promidžbene kampanje i aktivnosti popularizacije sporta i tjelesnih aktivnosti korisnih za zdravlje
Mogućnost korištenja turističkog potencijala za razvoj sporta	Turistički potencijal UAS, posebice segment vezan za sportski turizam omogućava financijsku održivost razvijanje sportske infrastrukture.
Kultura i umjetnost	
Velika koncentracija kulturno-povijesnih i zaštićenih dobara materijalne i nematerijalne baštine te kulturne raznolikosti	Područje UAS prepoznato je kao prostor je s najvećom koncentracijom kulturno-povijesnih i zaštićenih spomenika u zemlji.
Dva povijesno urbanistička kompleksa pod zaštitom UNESCO-a (Dioklecijanova palača, Trogir)	Zahvaljujući izuzetno vrijednim lokalitetima pod zaštitom UNESCO-a (Povijesni kompleks Splita i Dioklecijanova palača te Povijesni grad Trogir), značajna je kulturno turistička destinacija Mediterana. (Analiza SRUAS, 131)
Četiri dobra nematerijalne baštine pod zaštitom UNESCO-a, (Sinjska alka, Nijemo kolo dalmatinske zagore, Klapsko pjevanje, Mediteranska prehrana)	Zahvaljujući izuzetno vrijednim lokalitetima pod zaštitom UNESCO-a (Povijesni kompleks Splita i Dioklecijanova palača te Povijesni grad Trogir), značajna je kulturno turistička destinacija Mediterana (Analiza SRUAS, 131). Na području UAS iznimno je bogata i stoljećima čuvana nematerijalna baština. Kulturno umjetnička društva (KUD) baštinici su običaja, glazbe i plesova

	<p>na lokalnoj razini.</p> <p>Sinjska alka, Nijemo kolo s područja Dalmatinske zagore, Klapsko pjevanje i Mediteranska prehrana kulturna su dobra upisana na UNESCO-vu Reprezentativnu listu nematerijalne kulturne baštine čovječanstva.</p>
Prostori otoka i zaobalja izvan UAS-a koji nude dodatne autentične kulturne i umjetničke sadržaje	Prostor UAS-a organski je navezan na arhipelag koji je pred njim koji dodatno može obogatiti njegovu kulturnu i umjetničku ponudu u proširenom sinergijskom djelovanju.
Novi izvori i načini financiranja – EU fondovi	Novi izvori financiranja (npr. Operativni program „Učinkoviti ljudski potencijali“ (2014. – 2020., te Operativni program „Učinkoviti ljudski potencijali“ (2014. – 2020.) jedan su od ključnih segmenata usmjeravanja i provođenja javnih kulturnih politika temeljenih na strateškim dokumentima.
Postojanje temeljnih nacionalnih strateških dokumenata.	Na nacionalnoj razini postoje nacionalni strateški dokumenti koji su podloga izrade vlastitih strateških odluka i planova.
Obrazovanje	
Provođenje reforme sustava obrazovanja i HKO	Usustavljanjem registra zanimanja i kvalifikacija, te vrednovanjem neformalnog i formalnog obrazovanja, trebala bi biti jasnija veza između pojedinih programa obrazovanja i mogućnosti zapošljavanja. Također, mjesto i uloga cjeloživotnog obrazovanja bit će jasniji.
Standard stanovanja	
Mogućnosti financiranja energetske obnove stambenih jedinica iz nacionalnih i EU fondova.	Prema važećim zakonskim aktima, moguće je ostvariti financijske potpore za ulaganja u energetska učinkovitost svih vrsta stambenih jedinica
PRIJETNJE	
Demografija	
Nepovoljni demografski trendovi na razini države.	Smanjenje osnovnih kontingenata stanovništva (žene u fertilnoj dobi manje za 7,82%, muško radno sposobno stanovništvo manje za 0,22%), starenje stanovništva (prosječna starost 40,4 godine, indeks starenja 104,6%, koeficijent starosti 22,5%); stagnacija ukupnog broja stanovnika na području UAS (povećanje za 0,05%).
Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi	
Nedostatni sustav prevencije pojedinih oblika ovisnosti	Potencijalni socijalni slučajevi, posebno zbog ovisnosti o drogi, kocki i alkoholu kod mladih; nedovoljna edukacija i informiranost javnosti
Nedovoljna baza podataka u sustavu socijalnih usluga	Nedovoljni podaci o primateljima socijalnih usluga kao i o uzrocima potreba za socijalnim uslugama. Nemogućnost identifikacije ciljnih skupina, uzroka potreba, praćenja učinaka mjera.
Porast broja korisnika socijalnih usluga	Upitni kapaciteti i mogućnost financiranja usluga
Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi; Zdravstvena infrastruktura; Sportska infrastruktura; Standard stanovanja; Obrazovanje	
Nepovoljna gospodarska kretanja	Društvene djelatnosti i usluge iznimno su osjetljive na volatilitnost gospodarstva, u smislu mogućnosti financiranja pružanja i korištenja usluga
Sport i tjelesna aktivnost korisni za zdravlje	
Suvremeni trendovi tehnološkog razvoja u društvu odvrćaju građane od kontinuiranog bavljenja sportom i tjelesnom aktivnošću	Nedovoljna tjelesna aktivnost posljedica je modernog sjedilačkog načina života u kojem, uslijed tehnološkog napretka, strojevi sve više zamjenjuju ljudski rad. Sve veće udaljenosti od kuće s jedne strane do škole (radnog mjesta), mjesta za igru ili kupovinu s druge strane, doprinose povećanom

	<i>korištenju automobila, autobusa i drugih "neaktivnih" načina transporta, a time aktivni način transporta postaje sve rizičniji. Industrija zabave sve više privlači djecu, mlade ali i odrasle pred ekrane TV-a, računala, tableta i pametnih telefona.</i>
Nedovoljno razvijena svijest o važnosti bavljenja sportom i tjelesnim aktivnostima u funkciji očuvanja i unaprjeđenja zdravlja	<i>Osim sporadičnih mjera i programa, na razini RH nije izrađena strategija "Sport za sve", ne postoje nacionalne smjernice o tjelesnoj aktivnosti i ne djeluje se koordinirano tako da ni svijest o važnosti bavljenja sportom i tjelesnim aktivnostima u funkciji očuvanja i unaprjeđenja zdravlja kod građana nije dovoljno razvijena</i>
Neplansko trošenje dostupnih sredstava	<i>Promidžbeno-medijski lobi, uz izravnu ili neizravnu podršku određenih centara političke moći stvorio je sa stručnog i zdravstvenog aspekta neopravdane i dugoročno neodržive modele financiranja, dok su zbog zdravlja i boljitka građana RH potrebiti sportski i preventivni zdravstveno-rekreacijski programi, odgoj mladih sportaša i stručnih kadrova kao i dostupnost sportske infrastrukture u funkciji zdravlja pitanja o kojima se povremeno ili vrlo rijetko raspravlja u javnosti.</i>
Otpor dionika prema reformi sustava sporta i tjelesnog vježbanja i neuvažavanje kompetencija i mišljenja stručnjaka iz područja kineziologije i sporta	<i>Sastavi tijela ili kompetencije osoba koje predlažu rješenja i/ili način donošenja odluka u sportu na razini JLS kao i neusklađenost modela financiranja pokazuje da u dovoljnoj mjeri nije iskorišten postojeći stručni i znanstveni ljudski potencijal</i>
Mali udio privatnog kapitala i ulaganja u sport u odnosu na Javne izvore sredstava	<i>Nepostojanje poticajnog porezno zakonodavnog okvira za privlačenje privatnog kapitala i ulaganje u sport i tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje, kao i teška gospodarska situacija rezultiralo su činjenicom da je područje sporta u velikoj mjeri ovisno o financiranju iz proračunskih sredstva JLS.</i>
Pogrešna predodžba o sportu u društvu	<i>Interesne grupacije i mediji na umjetan način stvaraju krivu predodžbu među građanstvom, dijeleći sportove na «popularne i manje popularne, vrijedne i manje vrijedne»,uzimajući kao najvažniji kriterij osobne preferencije, medijsku eksponiranost i natjecateljski rezultat pri tome zanemarujući primarni cilj sporta koji se očituje u pozitivnom utjecaju na zdravlje uključenih sudionika.</i>
<i>Kultura i umjetnost</i>	
Nepostojanje nacionalne definirane javne kulturne politike	<i>Premda postoji nekoliko strateških dokumenata kulturnog razvitka, oni nisu rezultirali jasnom nacionalnom kulturnom politikom, a što je svakako opasnost i za niže razine .</i>
Centralizacija sustava odlučivanja i financiranja u području kulture i umjetnosti.	<i>Nigdje se tako ne odražavaju negativni procesi kao u području kulture kad je sustav odlučivanja, upravljanja i financiranja centraliziran.</i>
Vertikalna i horizontalna nepovezanost upravljanja i provođenja kulturnih sadržaja	<i>Nedostatna povezanost i suradnja ključnih razvojnih dionika iz sfera kulture, rezultira međusobnim nerazumijevanjem potreba i načina djelovanja subjekata iz različitih interesnih skupina (primjerice institucionalnog i neinstitucionalnog kulturnog i umjetničkog djelovanja).</i>

GOSPODARSTVO

SNAGE	Obrazloženje
Opća gospodarska kretanja	
Iskustvo i prepoznatljivost u djelatnostima obalne ekonomije	<i>Gospodarstvo na području UAS ima potencijal revitalizacije gospodarskih djelatnosti vezanih uz more.</i>
Tržište rada	
Postojanje značajnog potencijala među mladom populacijom	<i>Udio visokoobrazovanog mladog stanovništva u kontingentu radno sposobnog stanovništva je iznad prosjeka županije i RH. Udio nezaposlenih koji imaju završen fakultet, akademiju, magisterij ili doktorat u UAS je 9,2%, a na razini u RH 7%.</i>
Poslovno okruženje	
Veliki broj mikro, malih i srednjih poduzeća i njihov udio u ukupnom broju aktivnih poslovnih subjekata na prostoru UAS-a.	<i>Udio velikih poduzeća u ukupnom broju poduzeća iznosi svega 0,2% na razini UAS te čini 27,4 % ukupnih prihoda. Fleksibilnost sektora MSP omogućava brže prilagođavanje poslovanja MSP (u odnosu na velika poduzeća), sukladno potaknutim promjenama u okolini (i/ili politici/mjerama poticanja).</i>
Raspoloživost poduzetničke infrastrukture (zone i potporne institucije).	<i>Ukupna površina poduzetničkih zona u obuhvatu UAS-a je 311 ha, ili 9% ukupne površine poduzetničkih zona u zemlji, odnosno 81% ukupne površine poduzetničkih zona u Županiji. U zonama u obuhvatu UAS-a poslovno je aktivno 132 poslovna subjekta (ili 12% aktivnih poslovnih subjekata u zonama u zemlji, ili 91% aktivnih poslovnih subjekata u zonama u Županiji). Poduzetničke zone u obuhvatu UAS-a su srednje aktivne zone s raspoloživim kapacitetom za ulaganje u razvoj (infrastrukturno opremanje), odnosno širenje poduzetničke aktivnosti na širi obuhvat poslovnih subjekata. Na području UAS, prije svega grada Splita kao županijskog središta, djeluju potporne institucije poput HGK, HOK, HUP, županijska razvojna agencija RERAsd, ali i osam poduzetničkih centara i inkubatora. Prema podacima sudskog registra, 4 se nalaze u Splitu, te po 1 u Klisu, Kaštelima, Solinu i Sinju. Raspoloživost prostora u poduzetničkim zonama (koje su potpuno i većim dijelom opremljene) mogu biti predmet povećanog interesa investitora (domaćih i/ili stranih) za ulaganja na prostoru UAS-a. Mreža potpornih institucija (u javnom i privatnom vlasništvu, prema kriteriju brojnosti), može biti korisna u osiguravanju različitih vrsta poslovnih usluga svim tipovima poduzetnika (početnici, u rastu i razvoju).</i>
Turizam i međudnos sporta kulture i turizma	
Propulzivan rast poduzetništva u turizmu i ugostiteljstvu.	<i>Analiza raspoloživih podataka smještaja i ugostiteljstva pokazuju značajnu brojnost te dinamičan rast ponude, dok analiza financijskih pokazatelja poslovnih subjekata u ugostiteljstvu pokazuje i poboljšanje rezultata u njihovu poslovanju</i>
Proaktivna uloga TZ-a u obrazovanju	<i>TZ-SDŽ, kao i lokalne turističke zajednice na</i>

privatnih iznajmljivača i malih poduzetnika u turizmu	<i>području UAS, kontinuirano ciljano provodi programe besplatne edukacije privatnih iznajmljivača i malih poduzetnika u turizmu.</i>
Postojanje ustanova na svim razinama obrazovanja za poticanje razvoja turističkog kadra	<i>Na području UASa djeluju ustanove srednjoškolske i visokoškolske razine za obrazovanje kadrova u turizmu, neke i sa dugom tradicijom, a također postoje i ustanove i programi cjeloživotnog obrazovanja za ovu djelatnost</i>
Veliki broj kulturnih institucija predstavljaju značajnu podlogu za daljnji razvoj turizma	<i>Brojne kulturne institucije (muzeji, knjižnice, arhivi, kazališta, kina i druge) predstavljaju snažan potencijal za razvoj turizma. Znanstvena aktivnost ovih institucija u istraživanju i zaštiti kulturne baštine preduvjet je kvalitetne interpretacije u turizmu.</i>
Relativno dobro razvijena suvremena kulturna produkcija omogućava dobru podlogu za daljnji razvoj turizma	<i>UAS raspolaže znatnim potencijalima za razvoj suvremene kulturne produkcije. Brojna kulturna događanja podigla su razinu svijesti i razumijevanja uloge umjetnosti i kulture u općem življenju, a pogotovo u okviru kulturnog turizma.</i>
Kvalitetni ljudski resursi za razvoj kulturnih industrija	<i>Kreativni potencijal sektora i transformacijska snaga mogu biti osnova veće suradnje s ostalim sektorima i djelatnostima.</i>
SLABOSTI	
Opća gospodarska kretanja	
Visoka razina ranjivosti gospodarstva promatranog područja.	<i>Gospodarstvo Županije bilježi nisku razinu gospodarske aktivnosti, stabilnosti i otpornosti u odnosu na prosjek RH. U razdoblju od 2008. do 2012. godine SDŽ bilježi kontinuirano pad BDP-a koji kumulativno za promatrano razdoblje iznosi 13,08%, dok Republika Hrvatska bilježi kumulativni pad od 8,67%. Ujedno je prosječna razina BDP pc. promatranog prostora na 76,48% prosjeka RH.</i>
Potenciranje isključive ovisnosti gospodarstva UAS-a o turizmu otežava daljnji gospodarski razvoj	<i>Promatrajući rezultate istraživanja na uzorku EU regija uočeno je da regije specijalizirane u turizmu bilježe izraženije sezonske fluktuacije na tržištu rada, niže razine produktivnosti, niži povrat od ulaganja u ljudski kapital, niže razine ulaganja u istraživanje i razvoj te naposljetku i nepovoljnije demografske trendove. Posebice je bitno naglasiti da navedene regije bilježe značajne probleme u svezi diversifikacije gospodarske aktivnosti, a što pak potencira višu razinu ranjivosti gospodarstva.</i>
Tržište rada	
Niska stopa radne aktivnosti stanovništva (Sve značajnije djelovanje efekta obeshrabrenog radnika)	<i>Stopa aktivnosti iznosi tek 71%, što znači da je gotovo svaki treći radno sposoban stanovnik UAS neaktivan. Dio radno sposobnog stanovništva u promijenjenim okolnostima na tržištu rada pokazao se praktički nezapošljivim. Uslijed dugotrajne nezaposlenosti i bez prava na mirovinu taj dio radne snage prestaje aktivno tražiti zaposlenje, osiguravajući egzistenciju putem sive ekonomije, socijalnih prava i sl.</i>
Visoka stopa nezaposlenosti na području UAS	<i>Nezaposlenost je posljedica niza procesa i problema u posljednjih 20-tak godina, kako na nacionalnoj, tako i na razini UAS. Posebno je zabrinjavajuća dugotrajna nezaposlenost i nezaposlenost mladih (nepostojanje prvog radnog iskustva kao predujeta stalnog zaposlenja).</i>
Neravnomjerna prostorna distribucija zaposlenosti i radne aktivnosti.	<i>Velika većina radnih mjesta ostvaruje se na području urbanog centra (grada Splita) dok je ponuda radnih mjesta u zaobalju skromna (uglavnom se radi o</i>

Poslovno okruženje	
Koncentracija poslovno aktivnih subjekata (mjereno brojem poduzeća) u uslužnim djelatnostima (trgovina, ugostiteljstvo i smještaj), te prostorna koncentracija na pojedinim dijelovima prostornog obuhvata UAS-a.	<i>Prerađivačka industrija, koja je ranije činila značajan dio ukupne gospodarske aktivnosti UAS-a, ograničeno učestvuje u ukupnoj populaciji poslovnih subjekata UAS-a. U prihodnom smislu još je utjecajna zahvaljujući nekolicini velikih poduzeća. Mono-djelatna orijentacija gospodarskog prostora UAS-a može biti ograničavajući faktor budućeg razvoja. Aktivni poslovni subjekti su, također, prostorno koncentrirani u priobalju u odnosu na ostale dijelove UAS-a (93% svih poslovnih subjekata je u gradovima, 95% u priobalju).</i>
Imobilizacija značajne vrijednosti javnih sredstava u nezavršenim i neiskorištenim poslovnim zonama. Neusklađena je ponuda i potražnja ostalih oblika potpornih institucija, obzirom na sadržaj i vrstu usluga koje osiguravaju poduzetnicima u UAS-u.	<i>Na prostornom obuhvatu UAS-a, prema raspoloživim podacima, 66% raspoloživih parcela je neiskorišteno. Među drugim oblicima poduzetničke infrastrukture (poduzetničke potporne institucije), iako prevladavaju agencije, centri i inkubatori (90% svih potpornih institucija UAS-a) nedostupni su podaci o usklađenosti ponude usluga podrške u odnosu na potražnju poslovnih subjekata u UAS-u.</i>
Apsolutna i relativna malobrojnost aktivnih poslovnih subjekata u UAS-u u skupinama inovativnih, brzo-rastućih i visoko-tehnoloških poduzeća.	<i>Malen broj tvrtki koji u redovitim izvještajima naznačuju realizaciju I&R aktivnosti. Naime, prema dostupnim podacima učestalosti poslovnih subjekata UAS-a prema djelatnostima, poslovni subjekti u djelatnostima informacije i komunikacija (J), stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (M), te umjetnost, zabava, rekreacija (R) čine 18% ukupnog broja poslovnih subjekata UAS-a, uglavnom su u skupni mikropoduzeća, zapošljavaju 11% ukupnog broja zaposlenih UAS-a, i ostvaruju 8% ukupne vrijednosti prihoda (2014. godina). Također, prema podacima porezne uprave za razdoblje 2010-2014., prosječno je godišnje svega 14 poslovnih subjekata koristilo poreznu potporu za I&R aktivnost, odnosno prosječno po poduzeću 374 tisuće kuna.</i>
Turizam i međudodnos sporta, kulture i turizma	
Kontinuirano visoka sezonalnost	<i>Analiza pokazuje visoku sezonalnost dolazaka i noćenja turista u UAS koja ne pokazuje značajnije znakove smanjivanja. Među brojnim negativnim posljedicama visoke sezonalnosti ističu se neučinkovito korištenju resursa, gubitak potencijalnog profita, porast cijena tijekom sezone te pritisak na socijalnu i ekološku nosivost prostora</i>
Nepovoljna struktura smještajnih kapaciteta	<i>Analiza smještajnih kapaciteta pokazuje dominaciju ali i rapidan rast te povećanje udjela privatnog smještaja u ukupnim smještajnim kapacitetima UAS. S druge strane, hotelski smještaj kao najznačajniji generator turističke potrošnje, prihoda i zaposlenosti u destinaciji, te kategorija smještaja sa najvišom stopom zauzetosti kapaciteta, ima višestruko sporiji rast broja kreveta te njihov udio u smještajnoj ponudi UAS kontinuirano opada.</i>
Neujednačenost kvalitete u privatnom smještaju	<i>Dok neki privatni iznajmljivači unutar iste kategorije samo udovoljavaju propisanoj kvaliteti, dotle ju drugi značajno nadilaze. Iako najbrojnija vrsta smještaja, neorganizirani su i nepovezani s ostalim dionicima turističke ponude destinacije</i>
Niska razina kompetentnosti pružatelja usluga u turizmu, posebice iznajmljivača	<i>Podaci sa terena, kao i diskusije na fokus grupama, ukazale su na ovu slabost sustava turističke ponude</i>

	<i>u UAS. Svjesni tog problema, Županijska TZ, ali sve i više i lokalne TZ, provode aktivnosti edukacije privatnih iznajmljivača, što je pojašnjeno u snagama</i>
Ograničena ponuda i potrošnja u sferi posebnih oblika turizma	<i>Rezultati longitudinalnog istraživanja TOMAS Ljeto za SDŽ (Institut za turizam) potvrđuju ispodprosječnu razinu potrošnje i zadovoljstva ponudom turista u sferi posebnih oblika turizma</i>
Nedostatna turistička valorizacija prirodnih i kulturnih resursa u zaobalju	<i>Očituje se i u nejednakoj prostornoj koncentraciji turističkih kretanja na području UAS.</i>
Nedostatak turističke suprastrukture u ruralnim područjima	<i>Analiza smještajne ponude, kao osnovnog oblika turističke suprastrukture, pokazuje kako se 2014. tek 2,5 % smještajnih kapaciteta UASa nalazi u zaobalnom, ruralnom dijelu. Isto potkrjepljuje i provedena analiza financijskih pokazatelja poslovanja ugostiteljstva UAS.</i>
Nepostojeće i nepotpune baze podataka o svim relevantnim pojavama/aktivnostima u turizmu	<i>Nepostojanje i ograničenost podataka bili su ključni ograničavajući čimbenik izrade ove analize stanja, a taj problem prepoznat je i kroz diskusije na fokus grupama. Sustavno i kontinuirano prikupljanje i evidencija podataka osnovni je i nužni preduvjet za praćenje, planiranje i usmjeravanja aktivnosti i razvoja u bilo kojoj domeni, pa i turizmu, te je rješavanju ovog problema treba čim prije treba sustavno pristupiti.</i>
Nedostatna razina suradnje i zajedničkih aktivnosti TZ-a.	<i>TZ-i djeluju sukladno administrativnim granicama, a ne iz točke gledišta turista kojima destinacija značajno nadilazi lokalne administrativne granice. TZ-i fokusirani isključivo na akcije u svojim administrativnim granicama, a nedostaje međusobna suradnja.</i>
Nedostatna (horizontalna i vertikalna) povezanosti i suradnje ključnih razvojnih dionika iz sfera kulture, turizma i javnog sektora	<i>Međusobno nerazumijevanje potreba i načina djelovanja subjekata iz različitih interesnih skupina u konačnici vodi, s jedne strane ka izolaciji kulture u kulturnim ustanovama i njenom ne-približavanju korisnicima, a s druge, turističke strane, ka pretjeranoj eksploataciji resursa, komodifikaciji i stvaranju pseduoautentičnih kulturno-turističkih proizvoda</i>
Loše urbano upravljanje i planiranje s aspekta razvoja turizma	<i>Zbog nepostojanja sustavnog i integralnog pristupa upravljanju i planiranju razvoja općenito, a onda i razvoja turizma, turistički rast i razvoj nije u skladu s nosivim kapacitetima područja, kako prostornim, tako društvenim i ekonomskim. Osim toga, prostorna disproporcija turističkih dolazaka rezultira značajno premašenim nosivim kapacitetima u priobalju te suboptimalnom nivou potražnje u zaobalju</i>
Slaba dostupnost kulturnih sadržaja i kulturne baštine	<i>Očituje se u lošoj prometnoj dostupnosti brojnih resursa baštine, fizičkoj dostupnosti osobama s invaliditetom, informacijskoj dostupnosti s obzirom na nepostojanje službenih informacija o brojnim resursima na web stranicama relevantnih kulturnih i/ili turističkih institucija te tržišnoj dostupnosti koja se očituje u nemogućnosti online rezervacije i kupnje ulaznica za iste.</i>
Neadekvatna i nedostatna prezentacija kulturnih sadržaja i kulturne baštine	<i>Suvremeni načini interpretacije i prezentacije se rijetko i nedostatno koriste što za posljedicu ima statičan i pretežito izložbeni karakter prezentacije kulturnih sadržaja i resursa, bez interakcije s posjetiteljima</i>
Nedostatak kapaciteta za promet u	<i>Podatci s terena potvrđuju ozbiljan manjak</i>

mirovanju (parkirališta) za potrebe razvoja turizma, posebice u turističkim središtima (posebice centralnih naselja Splita, Trogira, Omiša, Podstrane, Kaštela)

parkirališnih mjesta i prostora za izgradnju istih naspram potražnje za daljnji razvoj turizma.

PRILIKE	Obrazloženje
Opća gospodarska kretanja	
Integracija gospodarstva UAS u EU gospodarstvo	<i>U narednom razdoblju poslovnim subjektima UAS se otvaraju mogućnosti lakšeg pristupa EU tržištu te su izraženije mogućnosti financiranja razvoja poslovanja, odnosno pokretanja novih poslovnih subjekata kroz EU fondove</i>
Mogućnost korištenja multiplicirajućeg potencijala dominantne djelatnosti UAS-a – turizma	<i>Turizam, s obzirom na svoje karakteristike izvozne djelatnosti, ima mogućnost izraženog horizontalnog učinka i na druge gospodarske djelatnosti</i>
Tržište rada	
Mogućnost financiranja aktivacije radno sposobnog stanovništva kroz EU fondove	<i>RH kao punopravna članica EU ima mogućnost korištenja sredstava EU fondova.</i>
Poslovno okruženje	
Raspoloživost sredstava EU namijenjenih poticanju poduzetničke aktivnosti i razvoju poduzetničke infrastrukture (primjerice u turizmu, prerađivačkoj industriji, za ruralni razvoj) te za razvoj inovativnih, brzo-rastućih i visoko-tehnoloških poslovnih subjekata.	<i>U razdoblju do 2020. godine poslovnim subjektima dostupni su izvori financiranja razvoja poslovanja, odnosno pokretanja novih poslovnih subjekata u djelatnostima (i/ili prostorima) kojima su ova sredstva namijenjena.</i>
Raspoloživost sredstava potpore iz nacionalnih izvora (primjerice namijenjenih MSP, za poticanje izvoza, za ulaganja u poljoprivredu, odnosno dugotrajnu imovinu općenito) te poticajni izvori financiranja poslovnih subjekata.	<i>Postoje namjenska sredstva potpore pojedinim skupinama poslovnih subjekata (obzirom na vrstu i/ili djelatnosti, odnosno poslovnu aktivnost) usmjerena na jačanje poslovnog kapaciteta poduzeća i internacionalizaciju poslovanja.</i>
Turizam i međudnos sporta, kulture i turizma	
Mogućnost korištenja sredstava iz EU fondova	<i>Financiranje različitih vrsta projekta iz EU fondova jedna je od ključnih prilika za unaprjeđenje postojećeg stanja turističke djelatnosti i razvijenosti u UASa</i>
Trendovi na tržištu turističke potražnje	<i>Rastući broj putnika i putovanja, češća i kraća putovanja, rast aktivnosti tijekom odmora, rast potražnje za posebnim oblicima turizma, rast ekološke osviještenosti potrošača, demografske promjene - neki su od ključnih trendova koji se promatraju kao prilike koje turistički sektor UASa može valorizirati</i>
Sve značajnija uloga države u poticanju razvoja turističke ponude	<i>Posljednjih godina država je pojačala aktivnost poticanja i usmjeravanja turističke djelatnosti te su kroz različite resore subjektima u turizmu RH, kako javnima tako i onima iz poduzetničkog sektora, na raspolaganju brojni programi/linije za financiranje različitih aktivnosti.</i>
Bogata materijalna kulturno povijesna baština	<i>Područje UAS prostor je s najvećom koncentracijom kulturno-povijesnih i zaštićenih spomenika u zemlji. Zahvaljujući izuzetno vrijednim lokalitetima pod zaštitom UNESCO-a (Povijesni kompleks Splita i Dioklecijanova palača te Povijesni grad Trogir), značajna je kulturno turistička destinacija Mediterana. Bogatstvo graditeljske i arheološke baštine izniman je potencijal za razvoj kulturnog turizma.</i>
Bogata nematerijalna kulturna baština	<i>Na području UAS bogata je i stoljećima čuvana nematerijalna baština. Sinjska alka, Nijemo kolo s</i>

područja Dalmatinske zagore, Klapsko pjevanje i Mediteranska prehrana kulturna su dobra upisana na UNESCO-vu Reprezentativnu listu nematerijalne kulturne baštine čovječanstva.

Elementi nematerijalne baštine, ukoliko se mudro uklope u ostale sadržaje kulturnog turizma, mogu bitno doprinijeti turističkom dojmu opće kulture življenja lokalne zajednice koja time potvrđuje autentičnost turističke i kulturne destinacije

Dobra prometna dostupnost UAS kao destinacije

UAS je relativno kvalitetno prometno dostupna svim vidovima prijevoza – cestovnim, zračnim, željeznički i pomorskim, što je detaljno razloženo u poglavlju 2.3.3.

PRIJETNJE	Obrazloženje
Opća gospodarska kretanja	
Nepovoljno institucionalno okruženje ima negativan utjecaj na strukturu gospodarstva UAS	Institucionalno okruženje je obilježeno izraženom nepredvidljivošću (nesigurnosti) pravnog i ekonomskog okvira djelovanja poslovnih subjekata. Navedeno se primjerice ogledava kroz česte promjene poreznog sustava (ali i svih drugih dijelova cjelokupne ekonomske politike), a što podiže razinu nepredvidljivosti i rizika u odlučivanju poslovnih subjekata. Navedeno je usmjerilo gospodarske subjekte prvenstveno na one djelatnosti koje omogućavaju brže stope povrata, te istodobno smanjio privlačnost ulaganja u istraživanje i razvoj
Tržište rada	
Postojeći gospodarski trendovi i struktura gospodarstva otežava iskorištavanje potencijala ljudskog kapitala UAS	Visoki udjeli djelatnosti trgovine, pružanja usluga smještaja nisu u mogućnosti aktivirati i apsorbirati visokoobrazovno stanovništvo UAS-a
Nepostojanje jedinstvene statističke baze sa pokazateljima o tržištu rada na razini gradova i općina	Podaci o broju zaposlenih osoba prema mjestu prebivališta (grada ili općine) izvan godina popisa stanovništva mogu se dobiti jedino od porezne uprave i to na zahtjev
Poslovno okruženje	
Percepcija prostora UAS-a, od strane investitora (domaćih i vanjskih), kao područja na kojem je održivo samo ulaganje u turizam i trgovinu.	Prevladavajuća koncentracija broja aktivnih poslovnih subjekata u uslužnim djelatnostima, posebno trgovini, sugerira relativno veći interes za pokretanje (razvoj) poslovanja u ovim djelatnostima u odnosu na druge.
Negativna percepcija poduzetništva, nesklonost statusu poslodavca – samozapošljavanja, u odnosu na status posloprimca.	U okviru predmetne Analize stanja za UAS nije posebno analizirana sklonost poduzetništvu radno-aktivne populacije na prostornom obuhvatu UAS-a. Međutim, podaci za Hrvatsku (GEM), te rezultati višegodišnjih istraživanja na populaciji studenata Sveučilišta u Splitu, ukazuju na izraženu nesklonost poduzetništvu kao načinu ulaska u svijet rada.
Turizam i međudnos sporta, kulture i turizma	
Nepovoljno gospodarsko okruženje u RH za razvoj turizma	Iako posljednjih nekoliko kvartala hrvatsko gospodarstvo pokazuje znakove oporavka, činjenica je kako su gospodarska kretanja već nekoliko godina negativna što destimulirajuće djeluje na investicije i poduzetništvo u svim djelatnostima, pa i turizmu
Problem vlasništva i nadležnosti nad nekim dijelovima javnih resursa	Rješavanje problema vlasništva i nadležnosti nad nekim dijelovima javnih resursa, prirodnih (npr. pomorskog dobra) i kulturnih (posebice kad je riječ o lokalitetima sa statusom nacionalne ili međunarodne (UNESCO-ve) zaštite. To će zahtijevati izmjene i dopune brojnih zakona i

<p><i>Preizgrađenost i vizualna devastacija obalnog pojasa</i></p>	<p><i>zakonskih akata, ne samo iz područja kulture i turizma već i lokalne uprave, poreznih politike, itd. Iako izgrađenost prostora u analizi stanja nije zasebno analizirana, nesporno je kako je izražena u pojedinim dijelovima obalnog pojasa UASa, rezultirajući njegovom vizualnom devastacijom te smanjenom turističkom atraktivnošću</i></p>
<p><i>Nedovoljna povezanost turističke politike s drugim sektorima (posebice kultura, sport...) na razini države i regije</i></p>	<p><i>Ne postoji dovoljna suradnja javnih i privatnih institucija i partnera unutar pojedinih djelatnosti; ne postoji vertikalna suradnja različitih razina (od lokalne do nacionalne) dionika u pojedinoj djelatnosti kao ni međusobna suradnja subjekata iz različitih povezanih djelatnosti (kultura, sport, turizam)</i></p>
<p><i>Rastući problemi (ne)sigurnosti, klimatskih i zdravstvenih prijetnji/incidenata na globalnoj razini</i></p>	<p><i>Teroristički napadi i prijetnje veliki su globalni problem današnjeg društva. Djelatnost koja je na njega osobito osjetljiva upravo je turizam te je sigurnost ključni prioritet svih destinacija. Obzirom na (pre)veliku oslonjenost gospodarstva obalnog dijela UAS na turizam, bilo kakav sigurnosni šok imao bi devastirajući učinak na njeno cjelokupno gospodarstvo. Osim toga, prijetnje su i potencijalne klimatske, prirodne i zdravstvene ugroze.</i></p>
<p><i>Nedostatni kapaciteti prometne infrastrukture za potrebe turizma</i></p>	<p><i>Podatci o predviđenom kapacitetu i stvarnom broju korisnika svih vidova prometne infrastrukture ukazuju na značajnu podkapacitiranost i nekomplementarnost iste potrebama turizma.</i></p>

URBANO OKRUŽENJE

SNAGE	Obrazloženje
Dobra infrastrukturna povezanost brownfield područja s okolnim područjima.	<i>Područja nekadašnjih industrijskih i vojnih zona uglavnom su dobro komunalno opremljena te cestovno odnosno željeznicom povezana s postojećim infrastrukturnim sustavima gradova odnosno općina.</i>
Većim dijelom sanirana divlja odlagališta	<i>Saniranjem divljih odlagališta se dolazi do smanjenja zagađenja okoliša i potencijalne opasnosti na zdravlje ljudi.</i>
Briga o kakvoći pojedinih sastavnica okoliša (zrak, vode, priobalno more)	<i>Uspostavljen sustav praćenja pojedinih sastavnica okoliša (zraka, vode, priobalnog mora), a trend smanjenja emisija onečišćujućih tvari u okoliš kao posljedica provedbe mjera zaštite okoliša (ali i smanjenih gospodarskih aktivnosti) rezultirao je izvrsnom kakvoćom mora za kupanje, ekološko stanje voda prema trofičkom indeksu oligotrofno, izvrsna kakvoća zraka. Sustavnog praćenje stanja i promjena kakvoće tala još uvijek nema, te konkretnije o stanju tala na području UAS nije moguće govoriti.</i>
Postojanje planova gospodarenja otpadom	<i>Na području UAS svi gradovi i općine imaju planove gospodarenja otpadom koji su usklađeni s planovima viših razina. Također je usvojen plan sanacije Karepovca.</i>
Dobro razvijena vodoopskrbna mreža s dovoljno odgovarajuće opremljenih zahvata	<i>Na vodoopskrbnu mrežu priključeno je 93% stanovnika na području UAS. U analizi stanja grafički je prikazana priključenost (%) na vodoopskrbni sustav na području UAS.</i>
Uspješno realizirani projekti iz područja ENU u zgradama	<i>Određeni dio javnih zgrada na području UAS je već obnovljen po kriterijima energetske učinkovitosti (primjeri dobre prakse). Detalji o realiziranim projektima iz područja ENU u javnim zgradama mogu se naći na sljedećem linku, http://www.enu.fzoeu.hr/sge/rezultati-sge-projekta/ostvoreni-ee-projekti.</i>
Postojanje bazne organizacijske strukture u većini članica UAS za primjenu sustavnog gospodarenja energijom	<i>U periodu od 2008.-2013., provodila su se dva nacionalna projekta UNDP-a na uvođenju sustavnog gospodarenja energijom u javnom sektoru pa stoga postoji određena organizacijska struktura kao i razina educiranosti koja će pridonijeti bržoj realizaciji projekata. Svi detalji kao i rezultati provedbe dva Nacionalna projekta UNDP-a mogu se naći na linku, http://www.enu.fzoeu.hr/sge/rezultati-sge-projekta.</i>
Pokrivenost osnovnim širokopojasnim pristupom usporediva s prosjekom EU-a	<i>Pokrivenost osnovnim širokopojasnim pristupom krajem 2012. bila je veća od 95%.</i>
Znanje i kompetencije u području telekomunikacija na Sveučilištu u Splitu	<i>Istraživačke grupe i projekti u području telekomunikacija Sveučilišta u Splitu</i>
Dobro razvijena elektroenergetska infrastruktura	<i>Primarno napajanje iz prijenosne mreže i mreže 35 kV na cijelom području UAS generalno je dobro riješeno, sa izuzetkom nekoliko trafostanica 110/x kV i 35/10 kV u kojima je opterećenje blizu instaliranog kapaciteta. Također, općenito je dobro razvijena i kvalitetna 10kV i 0.4 kV mreža</i>
Povoljni klimatski uvjeti za izgradnju	<i>Detaljno je ispitan vjetroptencijal na svim</i>

elektrana na obnovljive izvore energije (primarno sunčanih elektrana i vjetroelektrana)	lokacijama koje su predviđene kao istražni prostori za vjetroelektrane u županjskom prostornom planu. Potencijal sunčeva zračenja omogućava godišnju specifičnu proizvodnju iz sunčanih fotonaponskih elektrana do 1500 kWh/kW.
Velika raznolikost staništa	Utvrđen je veći broj različitih tipova staništa na kojima su istražena velika bioraznolikost svojti.
SLABOSTI	Obrazloženje
Nepostojanje sustavnog monitoringa tla	Na području UAS, ali i RH, još uvijek nema sustavnog praćenja stanja i promjena kakvoće tala.
Veliki broj propusnih septičkih jama (potencijalni izvor onečišćenja okoliša)	Znatan dio onečišćenja vodnih sustava dolazi iz domaćinstva koja problem odvodnje rješavaju propusnim septičkim jamama. Odnosi se pretežito na zaobalje UAS, a grafički prikaz priključenosti na kanalizacijski sustav prikazan je u analizi stanja.
Nedostatna ili neprovedena valorizacija postojećeg infrastrukturnog, građevinskog i tehničkog fonda brownfield područja	Nepostojanje predmetne valorizacije nekadašnjih industrijskih i vojnih područja u svrhu mogućnosti korištenja postojećih objekata te prezentacije tehničkog naslijeđa u edukativnom, kulturnom i turističkom diskursu.
Neriješeno dugoročno upravljanje otpadom	Odlagalište Karepovac predstavlja veliki problem zbog svog smještaja i sadržaja, te je potrebna njegova hitna sanacija. Isto vrijedi i za odlagalište Mojanka. Postojeća praksa prikupljanja komunalnog otpada te nepostojanje sustava prikupljanja tehnološkog otpada ne omogućava njihovo propisno odlaganje niti ponovo korištenje.
Nedostatna edukacija građana o selekciji otpada	Nedovoljna educiranost stanovništva je velika slabost, jer bez educiranosti ne može se pristupiti učinkovitom i održivom gospodarenju otpadom.
Mala razvijenost sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda	Na sustav odvodnje priključeno je svega 58% stanovnika na području UAS. Zaobalje UAS velikim dijelom uopće nema izgrađen sustav odvodnje.
Stara vodoopskrbna mreža s velikim gubicima vode.	Velika razlika između isporučene vode i vode uvedene u sustav. Stanje varira od sustava do sustava, a gledano po komunalnim poduzećima najveće razine gubitaka su u sustavima «Vodovoda i kanalizacije d.o.o.» Split.
Nedostatak kapacitiranosti i educiranosti osoblja u javnim ustanovama na području UAS za pitanja energetike i energetske učinkovitosti (ENU)	Većina sastavnica UAS nema planove ulaganja u mjere povećanja energetske učinkovitosti (kao ni programe) te isto tako nema adekvatno educirano tehničko osoblje za praćenje takvih projekata. Pored prethodnog postoji i problema nedovoljnog broja tehnički educiranog osoblja. Podatak o broju educiranih timova u javnim ustanovama kao i podatka o uspješno uspostavljenim uredima za gospodarenje energijom može se naći na linku, http://www.enu.fzoeu.hr/sge/rezultati-sge-projekta
Nepostojanje planova i programa za ulaganja u mjere ENU na području UAS	
Dotrajali javni sustavi grijanja sa loživim uljem kao primarnim energentom	
Postojeći sustavi javnih grijanja (velikih instaliranih snaga) zbog ekonomske neodrživosti trenutno nisu u funkciji	
Veći dio bivših korisnika postojećih javnih sustava grijanja nije više zainteresiran za korištenje usluga sustava javnog grijanja	Veliki sustavi javnih grijanja na području UAS (primarno na području grada Splita) su prosječne starosti preko 25 godina (granica dotrajalosti) i kao pogonski energent koriste loživo ulje (ekološki znatno nepovoljniji energent u odnosu na prirodni plin). Detaljni tehnički podaci o navedenim sustavima javnog grijanja na području grada Splita nalaze se u poglavlju 1.1.1., poglavlje: javni sustavi grijanja i pokrivenost.
Nepostojanje planova i programa za ulaganja u mjere ENU na području UAS	
Cestovna mreža još uvijek ne zadovoljava potrebe UAS	Dugogodišnje nerealizirani projekti izgradnje i rekonstrukcije državnih cesta (D8 i D1), odnosno

	<i>gradskih zaobilaznica (Omiša i Sinja) radi rasterećenja središta gradova i omogućavanja daljnjeg urbanističkog razvoja.</i>
Neriješena najopterećenija križanja na području UAS (Solin i Stobreč) koji povezuju grad Split s ostatkom UAS	<i>Križanja Solin i Stobreč su najopterećenija križanja na području RH.</i>
Nedostatak javnih parkirnih mjesta s naglaskom na središnja naselja gradova i općina priobalja UAS (posebno izraženo u razdoblju turističke sezone)	<i>Podaci s terena potvrđuju ozbiljan manjak parkirališnih mjesta i prostora za izgradnju istih naspram potražnje za lokalno stanovništvo i za daljnji razvoj turizma.</i>
Nedovoljan broj uređenih pješačkih i biciklističkih staza posebice na području gradova priobalja UAS	<i>Zbog urbanističkih razloga, odnosno izgrađenosti nije se pristupilo izradi biciklističke staze za potrebe prijevoza stanovništva te uređenja šetnica uz obalu.</i>
Nepostojanje mehanizama upravljanja prometnom infrastrukturom	<i>Ne postoji centralno upravljanje prometnim sustavom na području grada Splita.</i>
Neadekvatna infrastruktura za javni prijevoz	<i>Nepostojanje odgovarajućih stajališta u svim vidovima prometa.</i>
Zastarjelost voznog parka javnog prijevoza	<i>Prema podacima evidencije registra vozila utvrđuje se povećanje prosječne starosti vozila.</i>
Neorganiziranosti i nekoordiniranost javnog prijevoza	<i>Loša koordinacija između svih vidova javnog gradskog prijevoza.</i>
Nekoordiniranost pružatelja taxi usluge na razini UAS	<i>Neusklađenost taxi usluga na prijelazu iz zona.</i>
Ograničenost raspoloživosti podataka o dostupnosti i korištenju širokopojasne infrastrukture	<i>Nisu javno dostupni detaljni višegodišnji podaci o dostupnosti i korištenju širokopojasne infrastrukture u proteklom petogodišnjem periodu.</i>
Nezadovoljavajuće stanje dostupnosti NGA širokopojasnog pristupa internetu	<i>Gotovo sva naselja u okviru urbane aglomeracije Split (117 od 118) kategorizirana su bijelom bojom s obzirom na NGA širokopojasni pristup internetu (ne postoji adekvatna infrastruktura).</i>
Visoko opterećenje i starost opreme u dvije TS 110/x kV u gradu Splitu (Sućidar, Visoka) i nekoliko TS 35/10 kV izvan Splita (Čiovo, Trogir, Kaštela, Miljevac). Na razini 10 kV mreže nepovoljne pogonske prilike po pitanju napona i sigurnosti napajanja u udaljenim naseljima u zaleđu.	<i>Navedene TS 110/x kV i 35/10 kV predviđene su za skoriju rekonstrukciju ili izgradnju zamjenskih TS, što može potrajati godinama. Isto vrijedi i za 10 kV mrežu u zaleđu, primarno zaleđe Trogira i Kaštela, rubna naselja na otoku Čiovu, te udaljena naselja napajana iz TS 35/10 kV Muć (Ogorje, Pribude, Muć Donji ...) i sinjskom području.</i>
Trenutne poticajne mjere za obnovljive izvore energije su vrlo ograničene.	<i>Trenutno ne postoje raspoložive kvote za operativne poticaje za vjetroelektrane i sunčane elektrane.</i>
Loša informiranost o mogućnostima ulaganja u obnovljive izvore energije za vlastite potrebe i nedostatak poduzetničke inicijative.	<i>Na UAS području (i šire) ne postoji institucionalno uređena podrška za investitore u projekte obnovljivih izvora energije.</i>
Nepostojanje sustavnog monitoringa praćenja stanja	<i>U RH još uvijek nema sustavnog praćenja stanja očuvanosti staništa i bioraznolikosti flore i faune kopnenog i morskog dijela urbane aglomeracije grada Splita.</i>
Neusklađenost prostornih planova zaštićenih područja	<i>Postoji neusklađenost prostornih planova zaštićenih područja s prostornim planovima jedinica lokalne samouprave. Nedostaju konzervatorske podloge i planovi upravljanja prirodnom baštinom i zaštićenim prirodnim područjima te akcijski planovi za očuvanje biološke i georaznolikosti. Negativne pojave se očituju kroz različite antropogene zahvate na određenom području UAS koji dovode do smanjenja prirodnog i bioraznolikosti staništa i krajobraza.</i>
Unošenje alohtonih invazivnih vrsta u prirodne ekosustave	<i>Svjesnim i spontanim ulaskom alohtonih i invazivnih vrsta u prirodne ekosustave kopna i mora smanjuje se ukupna bioraznolikost staništa i vrsta.</i>

Nedostatak i stručnost istraživača	<i>Ne prate se dovoljno svi segmenti okoliša i prirode i praćenja su često nepotpuna. Podaci dobiveni praćenjem ne pretvaraju se u cjelinu i lako dostupnu informaciju. Suradnja između brojnih aktera u području zaštite okoliša i prirode je još uvijek na nezadovoljavajućoj razini, što rezultira nedovoljno razvijenim mehanizmima za zaštitu prirode i okoliša.</i>
Devastacija i gubitak prirodnih staništa i bioraznolikosti	<i>Postoji i devastacija prostora zbog izgradnje vjetroelektrana te planiranog postavljanja velikih površina pod solarne panele, zatim kamenolomi...koji su narušili i smanjili prirodne vrijednosti te biološku i krajobraznu raznolikost, a povećali opasnost od unošenja alohtonih invazivnih vrsta. Nedovoljno je razvijena svijest o značaju očuvanja prirode i okoliša.</i>
Manji postotak zaštićenih područja, te manji broj kvalifikacijskih elemenata Natura 2000 koji uključuju manji broj stanišnih tipova i vrsta	<i>Prema Zakonu o zaštiti prirode zaštićeno je svega oko 6% kopnenog područja što je znatno ispod prosjeka RH koji iznosi oko 9%, što nije u skladu s postojećim bogatstvom prirodnih vrijednosti. Prema ekološkoj mreži Natura 2000 utvrđen je manji broj stanišnih tipova i vrsta.</i>
Nedostatna razina osposobljenosti i educiranosti postojećeg osoblja u javnim institucijama zaduženim za upravljanje prirodnim vrijednostima i zaštićenim područjima	<i>Nedostatna osposobljenost, edukacija, sjetljivost i nerazumijevanje osoblja u javnim institucijama, zaduženog za zaštitu bioraznolikosti staništa i vrsta na području UAS.</i>
Nedovoljna promocija, edukacija i svijest o održivom upravljanju prirodnim vrijednostima. Neaktivnost stanovništva i udruga u zaštiti i očuvanju prirode	<i>Nedovoljna provedba promotivnih i edukativnih aktivnosti za podizanje svijesti o važnosti održivog upravljanja prirodnim vrijednostima kao i nedovoljan angažman stanovništva i udruga u aktivnostima zaštite i očuvanja prirode</i>

PRILIKE	Obrazloženje
Uspostavljen sustav praćenja pojedinih sastavnica okoliša (zrak, vode, priobalno more)	<i>Uspostavljena baza podataka i pokazatelja stanja morskog okoliša, marikulture i ribarstva na razini RH; duga tradicija sustavnog praćenja kakvoće zraka: lokalna mreža i državna mreža.</i>
Izvrсна kakvoća mora za kupanje	<i>Kakvoća priobalnog mora je duž cijele obale UAS najviše kvalitete, s izuzetkom nekoliko zatvorenijih, slabije prostrujnih dijelova akvatorija, opterećenih otpadnim vodama urbanog ili industrijskog porijekla, riječnim donosima te lučkim prometom (u području Vranjičkog i Kaštelanskog zaljeva). Izvrсна kakvoća mora daje priliku da ju se koristi u mjeri koja neće ugrožavati okoliš.</i>
Ekološko stanje prema trofičkom indeksu vrlo dobro (oligotrofno)	<i>Ekološko stanje prijelaznih, priobalnih i otvorenih voda prema trofičkom indeksu na svim postajama u obuhvatu UAS se za razdoblje 2010.-2014. opisuje se kao vrlo dobro (oligotrofno), osim na postaji u Vranjicu (poluzatvoreno područje estuarija rijeke Jadro) na kojoj je stanje bilo između vrlo dobrog i dobrog. Zamijećeni trend stalnog poboljšavanja ekološkog stanja ukazuje da u ekološkom smislu više nema tzv. vrućih točaka, te nisu zabilježeni problemi vezani uz posljedice eutrofikacije. Ovakvo</i>

	<i>ekološko stanje voda daje priliku da ih se koristi u mjeri koja neće ugrožavati okoliš.</i>
Izvrсна kakvoća zraka	<i>Kakvoća zraka na području UAS prema podacima iz lokalne i državne mreže je ocijenjena kao zrak I. kategorije, izuzev postaje Split–Poljud koja u čitavom razmatranom razdoblju (osim 2014.) bilježi rezultate niže kvalitete zraka te je ocijenjena kao zrak II. Kategorije. Izvrсна kakvoća zraka daje priliku da ju se koristi u mjeri koja neće ugrožavati okoliš.</i>
Veliki prostorni kapaciteti brownfield područja	<i>Nekadašnja industrijska i vojna područja zauzimaju prostore koji predstavljaju značajan resurs aglomeracije pogotovo u kontekstu općina i gradova koji imaju ograničene mogućnosti širenja odnosno izgradnje.</i>
Povoljni položaj pojedinih brownfield lokacija neposredno uz vodna ili pomorska dobra	<i>Ova karakteristika predstavlja izrazitu vrijednost kako s infrastrukturnog aspekta tako i s aspekta obogaćivanja spektra buduće namjene tih područja.</i>
Mogućnost promoviranja industrijskog graditeljskog i tehničkog naslijeđa	<i>Određeni infrastrukturni elementi koji su bili dio specifičnog proizvodnog procesa kao i posebni mehanizmi i strojevi mogu predstavljati svojevrsni "tehnički muzej in situ" i time pridonijeti kulturno-turističkoj i edukativnoj ponudi. Specifični vojni prostori i građevine također imaju slični potencijal.</i>
Mogućnost integracije tehnološki inovativnih procesa u procese sanacije (mogućnost razvoja znanstveno-edukacijskih poligona u okviru tih procesa)	<i>Suvremeni trendovi u razvoju komplementarne tehnologije omogućavaju veliki broj prihvatljivih modusa sanacije.</i>
Mogućnost financiranja mehanizmima europskih fondova	<i>ESI fondovi u RH 2014-2020</i>
Mogućnost integracije proizvodnih inkubatora ili raznovrsnih start up tvrtki u sklopu brownfield područja	<i>Postojeći objekti na brownfield područjima predstavljaju kapacitete koji bi omogućili organizaciju tzv. "on demand workspace" sustava (protočni radni prostor koji se može iznajmljivati na sat/dan/tjedan, itd.) što je pogodno za razvoj poduzetničkih inicijativa. Takvi sustavi omogućili bi stalnu promjenjivost sadržaja (u smislu samoodrživosti) te bi poticali mlade stručnjake i poduzetnike.</i>
Skora dostupnost plinske mreže na području UAS	<i>Sukladno dobivenim informacijama od strane službeno odabranog koncesionara za izvedbu plinske mreže na području UAS (EVN Croatia plin, d.o.o.). Sve službene informacije o trenutnom stanju realizacije plinske mreže na području UAS mogu se naći na linku, http://www.evn.hr/Mediji/Priop%C4%87enja-za-javnost.aspx</i>
Slobodni kapaciteti u razvoju pomorskog prometa	<i>Brojne lokacije, (Lora, Solin-Brižine,...) koje predstavljaju potencijalne lokacije za razvoj pomorskog prometa.</i>
Mogućnost korištenja postojeće komunalne infrastrukture za razvoj širokopojasne NGA infrastrukture	<i>Postojeća infrastruktura (kanali, antenski stupovi i drugo) može se dijelom koristiti za razvoj širokopojasne NGA infrastrukture.</i>
Rast potražnje za uslugama temeljenim na širokopojasnom pristupu internetu	<i>Kontinuiran rast broja i vrsta usluga kao i broja korisnika usluga temeljenih na širokopojasnom pristupu internetu.</i>
Mogućnost korištenja sredstava ESI fondova za opremanje centra za gospodarenje otpadom, reciklažnih dvorišta i pretovarnih stanica, te za rješavanje pitanja zaštite okoliša i okolišnu infrastrukturu	<i>Povlačenjem sredstava iz ESI fondova, odnosno osiguravanjem financijske infrastrukture, izgradit će se sva potrebna infrastruktura za uspostavljanje održivog gospodarenja otpadom.</i>

Daljnja realizacija sredstvima ESI fondova projekata vodno-komunalne infrastrukture do potpunog usklađenja s direktivama EU	<i>Daljnja realizacija projekata može se financirati ponajviše iz sredstava ESI fondova (Kohezijski fond i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj) te nacionalnog proračuna (samo manjim dijelom iz proračuna JLS-ova).</i>
Značajan potencijal energetske uštede uvođenjem prirodnog plina	<i>Prelaskom postojećih instalacija na prirodni plin postoji veliki potencijal financijskih ušteda od minimalno 30% u odnosu na postojeće stanje.</i>
Značajan potencijal ušteda realizacijom projekata povećanja ENU u sektoru prometa i zgradarstva	
Mogućnost korištenja ESI te domaćih fondova za realizaciju većih energetske projekata u kojima je predviđen prirodni plin	<i>Na raspolaganju postoje domaći fond (FZOEU) kao i EU fondovi kojima se mogu osigurati značajna sredstva sufinanciranja za ulaganja u projekte povećanja ENU u sektorima prometa i zgradarstva. Sufinanciranje od strane FZOEU fonda ide u minimalnom iznosu od 40% od maksimalno prihvatljivog troška. Svi detalji u trenutnim mogućnostima financiranja mogu se naći na linku http://www.fzoeu.hr/hr/energetska_ucinkovitost/</i>
Mogućnost korištenja ESI te domaćih fondova (FZOEU) za realizaciju projekata energetske učinkovitosti u sektoru zgradarstva i prometa	<i>Mogućnosti sufinanciranja putem EU fondova mogu se naći na linku, http://www.fzoeu.hr/hr/eu_sufinanciranje/.</i>
Značajne mogućnosti energetske uštede rekonstrukcijom javnih sustava grijanja prelaskom na prirodni plin	
Mogućnost korištenja sredstava iz ESI fondova za sufinanciranje izgradnje širokopojasne infrastrukture u područjima u kojima ne postoji tržišna isplativost izgradnje	<i>Sredstva Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR, engl. European Regional Development Fund - ERDF) u financijskom razdoblju 2014.-2020. u sklopu prioritetne osi „Upotreba informacijskih i komunikacijskih tehnologija“ Operativnog programa „Konkurentnosti i kohezija“ mogu se koristiti za razvoj infrastrukture za širokopojasni pristup internetu.</i>
Postojeći potencijali za razvoj intermodalnog javnog prijevoza	<i>Postoje planovi za razvoj intermodalnog javnog prijevoza (gradska luka Split-susret pomorskog, cestovnog, željezničkog, zračnog prometa i taxi usluga). Prema planovima predviđena je izgradnja stajališta na željezničkoj pruzi u urbanim dijelovima UAS.</i>
Dobra prometna dostupnost UAS kao destinacije	<i>UAS je relativno kvalitetno prometno dostupna svim vidovima prijevoza – cestovnim, zračnim, željeznički i pomorskim, što je detaljno razloženo u poglavlju 2.3.3.</i>
Uvođenje novih e-sadržaja u obrazovanje, zdravstvo i javnu upravu	<i>Pokrenut je niz aktivnosti na uvođenju novih e-usluga uključujući e-upravu, e-zdravstvo, e-obrazovanje i druge.</i>
Povoljni klimatski uvjeti za izgradnju elektrana na obnovljive izvore energije (sunčane elektrane i vjetroelektrane)	<i>U županijskom prostornom planu predviđeno je 12 lokacija za velike vjetroelektrane i 7 lokacija za velike sunčane elektrane, čiji je tehnički potencijal veći od ukupne potrošnje električne energije na UAS području; dugoročno pružaju priliku za velika ulaganja i pokrivanje većeg dijela ukupne potrošnje električne na UAS području iz obnovljivih izvora energije. Trenutni komercijalni uvjeti za izgradnju sunčanih elektrana za potrebe vlastite potrošnje, tj. odnos cijena električne energije na tržištu i proizvodne cijene električne energije iz malih solarnih sustava, je takav da se disparitet kreće u rasponu 20-40%. Padom cijena opreme i/ili povećanjem tržišnih cijena električne energije steći je se potrebni komercijalni preduvjeti za investiranje u takve sustave bez</i>

	<i>državnih poticaja.</i>
Mogućnost korištenja sredstava ESI fondova za potrebe daljnjih istraživanja na područjima UAS	<i>Daljnja realizacija projekata može se financirati ponajviše iz sredstava ESI fondova (a manje iz nacionalnih proračuna) za istraživanja bioraznolikosti i zaštite prirode na području UAS.</i>
Velika raznolikost flore i faune	<i>Velika raznolikost stanišnih tipova i povoljnih klimatskih prilika utjecala je na veću bioraznolikost kopnene, kopnene špiljske i morske flore i faune.</i>
PRIJETNJE	Obrazloženje
Mogućnost incidentnih situacija i potencijalnih havarija u okolišu	<i>Evidentirana su iznenadna onečišćenja voda i mora koja su se dogodila na području UAS u razdoblju 2010.-2014., a incidentne situacije i potencijalne havarije u okolišu UAS su prijetnje obzirom na činjenicu da je ovo područje proglašeno u najvećoj mjeri osjetljivim.</i>
Mogućnost onečišćenja okoliša kao posljedica nesaniranih otpadnih materijala na lokalitetima napuštenih tvornica općina Kaštel Sućurca i Solina te nesaniranih odlagališta otpada	<i>U okviru UAS, dva onečišćena lokaliteta su od interesa za sanaciju, i to Jugovinil i Salonit d.d.. Znatan dio onečišćenja vodnih sustava dolazi i od nesaniranih odlagališta otpada.</i>
Povišena koncentracija žive i pesticida u morskom sedimentu na području Kaštel Sućurca i Vranjica	<i>Onečišćenje morskog sedimenta opasnim tvarima-pesticidima (DDT-diklordifenil-trikloretoan, HCH-lindan i PCB-polikloriranibifenil) ukazuju općenito na odsustvo lindana u okolišu, još uvijek su prisutni DDTx izvori onečišćenja, dok su polikloriranibifenili prisutni u znatno većim količinama od kloriranih pesticida. Analiza onečišćenja morskog sedimenta teškim metalima ukazuje da se cink, bakar, krom, kadmij, olovo i arsen nalaze u koncentracijama pri kojim ne mogu imati utjecaj na morski okoliš. Koncentracije žive očekivano odskakuju za područje Kaštel Sućurca, a što je posljedica poznatoga višegodišnjeg nekontroliranog ispuštanja različitih tvari u more iz bivšeg "Jugovinila". Kada se adsorpcijski kapacitet sedimenta iscrpi raste koncentracija opasnih tvari (teških metala i pesticida) u vodi. Njihovo kruženje u prirodi veoma ovisi o promjenama kojima podliježu. Porast koncentracije ovih opasnih tvari u ekosustavu dovodi do porasta njihova sadržaja u tkivima organizama, a što je poznato kao proces bioakumulacije i bikoncentracije, a kroz lanac ishrane dolazi do procesa biomagnifikacije tj. porasta akumulacije njihova sadržaja u tkivima kod vrsta koje se nalaze na višoj poziciji u lancu ishrane od prethodne kontaminirane vrste. Povišena koncentracija može biti uzrok nastanka autoimunih i drugih oboljenja.</i>
Složenost vlasničkih odnosa pojedinih brownfield lokacija	<i>Mnoga nekadašnja industrijska i vojna područja te ostale brownfield zone nalaze se u vlasništvu više pravnih i/odnosno fizičkih subjekata što otežava proces odlučivanja. Proces promjene vlasništva je često dugotrajan.</i>
Loša koordinacija udruga za zaštitu okoliša i lokalne uprave	<i>Dolazi do problema zbrinjavanja velikih količina otpada, odnosno do potencijalnih opasnosti zagađenja okoliša.</i>
Nezadovoljavajuće razine pročišćavanja otpadnih voda predstavljaju rizik za okoliš	<i>Na području UAS niti jedan uređaj za pročišćavanje otpadnih voda nije usklađen s potrebnom propisanom razinom pročišćavanja, a odgovornost je na komunalnim poduzećima i Hrvatskim vodama.</i>
Nedovoljni državni poticaji za primjenu	<i>Postojeći državni poticaji za prelazak postojećih</i>

<p>prirodnog plina Značajna potrebna financijska ulaganja za prilagodbu, tj. prelazak postojećih energetskih sustava na prirodni plin Upitna dinamika primjene prirodnog plina na području UAS</p>	<p><i>instalacija na prirodni plin su nedostatni obzirom na relativno veliki potencijal koji će otvoriti dolaskom prirodnog plina na područje UAS. Obzirom da se očekuju znatna financijska ulaganja za prilagodbu postojećih instalacija na prirodni plin, očekuje se sporija dinamika prelaska postojećih sustava zbog trenutne ekonomske situacije, tj. zbog nedostatnih ekonomskih sredstava za ulaganja u preinaku postojećih sustava.</i></p>
<p>Nerealizirana izgradnja državnih cesta (D8 i D1) i ključnih cestovnih prometnica na području UAS (D8)</p>	<p><i>Neizgrađenost prometne infrastrukture utječe negativno na sve segmente UAS. Posebno se odnosi na obilaznice gradova (Omiš, Sinj), kao i prilaz gradskoj luci Split.</i></p>
<p>Zastarjelost željezničke infrastrukture</p>	<p><i>Neadekvatnost željezničke infrastrukture negativno utječe na kvalitetu prijevoza, a posebno na rad teretne luke Split (značajno smanjenje prometa zbog visokih troškova).</i></p>
<p>Cestovna povezanost gradske luke Split s okolinom je otežana te negativno utječe na pomorski promet</p>	<p><i>U gradskoj luci Split dolazi do zastoja zbog otežanog pristupa luci (posebno ljeti). S obzirom da je to državna cesta, ne ispunjava uvjete za odvijanje prometa posebno u sezoni.</i></p>
<p>Lokacija zračne luke Resnik je prostorno ograničena</p>	<p><i>U fizičkom smislu ograničen je prostor za širenje zbog blizine gradova Trogir i Kaštela.</i></p>
<p>Nedostatni kapaciteti prometne infrastrukture za potrebe turizma</p>	<p><i>Podatci o predviđenom kapacitetu i stvarnom broju korisnika svih vidova prometne infrastrukture ukazuju na značajnu podkapacitiranost i nekomplementarnost iste potrebama turizma.</i></p>
<p>Neujednačene geodemografske značajke na području urbane aglomeracije Split</p>	<p><i>Različite geografske značajke i disperziranost stanovništva nepovoljno utječu na razvoj infrastrukture za širokopojasni pristup internetu.</i></p>
<p>Područja u kojima ne postoji dovoljna komercijalna isplativost ulaganja</p>	<p><i>U područjima s nepovoljnim geodemografskim značajkama ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja u razvoj infrastrukture za širokopojasni pristup internetu.</i></p>
<p>Neujednačenost u razini korištenja osnovnog širokopojasnog pristupa internetu među pojedinim dijelovima urbane aglomeracije Split</p>	<p><i>Postoci kućanstava s osnovnim širokopojasnim pristupom u gradovima (63,74%) značajno su veći u odnosu na općine (49,05%). Također postoci kućanstava s osnovnim širokopojasnim pristupom u priobalju (65,17%) značajno su veći u odnosu na zaobalje (41,18%).</i></p>
<p>Nedostatni financijski kapaciteti stanovništva UAS za financiranje uvođenja alternativnih izvora</p>	<p><i>Sukladno trenutnoj ekonomskoj situaciji u RH gdje je trenutna stopa nezaposlenosti od 17,8% te prosječna neto plaća 5.646 kn (http://www.dzs.hr/Hrv/system/first_results.htm) nije realno očekivati u još uvijek relativno skupe alternativne izvore energije. Sa druge strane izazov je i nedostatna educiranost građanstva.</i></p>
<p>Visoki troškovi uvođenja plinskog grijanja za potrošače u zgradama</p>	<p><i>Postojeći objekti na području UAS u potpunosti se moraju tehnički prilagoditi za korištenje plinske mreže (izrada projekta, razvodna mreža, priključak, redukcijaska stanica) a što iziskuje relativno visoke troškove za domaćinstva u prosječnom iznosu od 7.500 kn po domaćinstvu, ali točan iznos ovisi o kompleksnosti izvedbe same instalacije (složenost propisa vezanih za plin).</i></p>
<p>Ovisnost o opskrbi plina iz uvoza</p>	<p><i>Trenutno RH proizvodi oko 70% potreba za plinom (http://www.azu.hr/hr-hr/Pitanja-i-odgovori-Gra%C4%91ani/Istra%C5%BEivanje-i-eksploatacija-nafte-i-plina), a ostatak se uvozi. U svakom trenutku nestabilna politička situacija na</i></p>

	<i>razini Europe može uzrokovati problem opskrbe te uzrokovati energetska nestabilnost te porast cijene energenta.</i>
Nedovoljna ulaganja u razvoj infrastrukture za širokopoljasni pristup internetu u budućnosti	<i>Razina ulaganja u razvoj infrastrukture za širokopoljasni pristup internetu nije bila zadovoljavajuća što pokazuju pokazatelji dostupnosti i korištenja. Nedovoljna razina ulaganja u budućnosti predstavlja moguću prijetnju.</i>
Nedovoljna učinkovitost u pripremi i provedbi programa za povećanje ulaganja u razvoj infrastrukture za širokopoljasni pristup internetu	<i>Povećanje ulaganja u razvoj infrastrukture za širokopoljasni pristup internetu ovisi o učinkovitosti u pripremi i provedbi odgovarajućih programa.</i>
Na područjima koja se napajaju iz TS 110/x kV Sućidar, Visoka) i TS 35/10 kV (Čiovo, Trogir, Kaštela, Miljevac), ograničena je mogućnost priključenja na mrežu novih većih potrošača do rekonstrukcije istih ili izgradnje zamjenskih TS.	<i>Dosegnuto vršno opterećenje navedenih TS nužno zahtijeva rekonstrukciju i modernizaciju istih sa povećanjem snage ili izgradnju zamjenskih TS. Isto se nalazi u kratkoročnim planovima nadležnih operatera prijenosne i distribucijske mreže.</i>
U sljedećih nekoliko godina nije za očekivati otvaranje novih poticaja za obnovljive izvore energije (vjetroelektrane i sunčane elektrane).	<i>Prema trenutnom važećem Akcijskom planu za obnovljive izvore energije do 2020.g., kvote za operativne poticaje vjetroelektrana i sunčanih elektrana su popunjene.</i>
Mogućnost incidentnih situacija u zaštićenim područjima koja obiluju vrijednim biljnim i životinjskim vrstama	<i>Moguća su određena antropogena djelovanja izgradnje određenih objekata u zaštićenim područjima kao što je područje Park šume Marjan ili u drugim područjima</i>
Negativne pojave unutar zaštićenih i vrijednih područja	<i>Najveće negativne pojave unutar zaštićenih područja su: sječa stabala i šumskih sastojina, nasipavanje obale, iskapanje humusa, bespravna izgradnja, pritisak na rubna područja s intencijom sužavanja područja zaštite, neprimjerenom izgradnjom infrastrukture, neprimjerenom korištenju i onečišćenju otpadom, onečišćenju otpadnim vodama i dr. Posljedica navedenog je smanjena krajobrazna i bioraznolikost vrsta i staništa.</i>
Nekontinuiranost praćenja stanja nakon određenih zahvata	<i>Potreban je monitoring praćenja stanja nakon postavljanja vjetroelektrana i analizirati mogući štetni utjecaj na biljni i životinjski svijet</i>
Negativni utjecaji na očuvanje područja definiranih ekološkom mrežom	<i>Velika opasnost od onečišćenja i urbanizacije prijete područjima koja su definirana kao ekološka mreža 2000, kao što su akvatorij ušća rijeka Pantan, Žrnovnica Cetina i Jadro što se može negativno odraziti na bioraznolikost ptica, riba, beskralješnjaka i biljaka.</i>
Opasnosti od požara	<i>S obzirom na karakter mediteranske suhe klime postoji opasnost od namjernog ili spontanog izazivanja požara koji bi imao velike štetne posljedice na bioraznolikost u područjima UAS</i>

INSTITUCIONALNO OKRUŽENJE

SNAGE	Obrazloženje
Predanost konceptu aglomeracije svih JLS na području UAS i SDŽ	<i>Sve JLS odmah su se, bez iznimke, uključile u UAS; aktivno su uključene u izradu Strategije i sve vezane administrativne aktivnosti; aktivna je i potpora SDŽ</i>
Na području UAS gradovi Split i Kaštela imaju status velikih gradova	<i>Potencijal razvoja s obzirom na status i funkcije velikog grada</i>
Prostorno-planska dokumentacija	<i>Sve JLS imaju urednu prostorno-plansku dokumentaciju na razini JLS</i>
Iskustvo u provođenju projekata	<i>Sve JLS imaju iskustva u provođenju projekata</i>
Dosadašnja suradnja, posebno u dijelu komunalnih usluga	<i>Pojedine vrste komunalnih usluga (vodoopskrba i odvodnja, prikupljanje i odvoz otpada) organizirane su zajednički na razini više JLS</i>
Grad Split kao županijski centar	<i>Postojanje niza institucija županijske i nacionalne razine na području Grada, ali i UAS</i>
Brojni i aktivni civilni sektor	<i>Na području UAS aktivno je 3.345 udruga, koje doprinose i zapošljavanju i korištenju EU fondova, imaju integrativnu ulogu u odnosu na javni sektor, te doprinose ponudi usluga društvenog sektora</i>
Postojanje LAG-ova	<i>Gotovo cijelo ruralno područje UAS obuhvaćeno je kroz 4 LAGa</i>
SLABOSTI	Obrazloženje
Nedostatni administrativni kapaciteti na radnim mjestima usmjerenim ka privlačenju sredstava iz fondova EU	<i>Sve JLS, sukladno sistematizaciji radnih mjesta, trebaju više zaposlenika od trenutno stvarno zaposlenih. U većini JLS-ova prema sistematizaciji uopće nisu predviđena radna mjesta na poslovima prijave i upravljanja projektima financiranim iz EU fondova</i>
Relativno slaba suradnja JLS na projektnim aktivnostima	<i>Suradnja na projektima među JLS postoji ukoliko je nositelj projekta SDŽ ili udruga</i>
Nedostatni razvojni dokumenti	<i>Tek nekoliko JLS ima neku vrstu razvojne strategije/programa</i>
Heterogenost JLS u fiskalnom kapacitetu	<i>Fiskalni kapaciteti većine općina su jako slabi, što upućuje na moguće probleme u (su)financiranju razvojnih projekata.</i>
Nedovoljne aktivnosti JLS u ostvarivanju ne-poreznih prihoda	<i>Prihodi JLS bazirani su na fiskalnim prihodima (i pomoći kod nekih općina), dok je udio prihoda ostvaren po drugim osnovama nizak</i>
Visok udio rashoda za zaposlene i materijalnih rashoda u ukupnim rashodima	<i>Ovakvi udjeli upućuju na relativno male mogućnosti razvojnog financiranja unutar postojeće veličine i strukture budžeta</i>
Nepostojanje organizacije za koordinaciju i provođenje projekata na razini UAS	
PRILIKE	Obrazloženje
Nove mogućnosti financiranja iz EU fondova	<i>Npr. ITU program za urbane aglomeracije; programi ESF itd.</i>
Najava fiskalne decentralizacije	<i>Veća mogućnost financiranja razvoja na razini JLS</i>
PRIJETNJE	Obrazloženje
Nejasna budućnost JLS	<i>Pitanje restrukturiranja sustava JLS već je dulje vrijeme aktualno, te se eventualno može i dogoditi do 2020. godine</i>
Imovinsko-pravni odnosi	<i>Imovinsko-pravni odnosi tj. pitanje vlasništva nad nekretninama nije riješeno na području UAS, što predstavlja značajnu kočnicu realizaciji bilo kakvog projekta.</i>
Nesiguran i ograničavajući pravni okvir	<i>Česte, a često i nekonzistentne, promjene zakona u svim sferama stvaraju ozračje nesigurnosti i opreza. Nadalje, odredbe zakona o (financiranju) lokalne</i>

	<p><i>samouprave otežavaju provedbu mjera stavljanja u funkciju neiskorištenih razvojnih potencijala. Također, pitanje nadležnosti nad teritorijem, infrastrukturom i nekretninama uopće (pomorski pojas, državne i županijske luke, ceste i sl.; objekti itd.)znatno otežavaju sustavno i konzistentno upravljanje, ali i efikasno poslovanje JLS.</i></p>
<p>Nekonzistentnost strateškog i administrativnog okvira kao i izostanak međusektorske suradnje na razini ministarstva i pripadajućih ureda državne uprave</p>	<p><i>Nepostojanje strategije regionalnog razvoja RH, uz brojne sektorske i resursne strategije, često međusobno neusklađene i nedorečene, bez konkretnih akcijskih planova i jasnih nadležnosti , onemogućavaju razvojno planiranje i upravljanje SDŽ, a odatle i UAS, je gotovo apsolutno zanemarena u nekim ključnim nacionalnim strategijama, npr. razvitka prometne infrastrukture, energetske infrastrukture i sl.</i></p>
<p>Nezadovoljavajući položaj SDŽ u ključnim razvojnim nacionalnim strategijama</p>	<p><i>Geografski položaj SDŽ, a time i UAS, upućuje na mogućnosti posljedica negativnih pojavnosti u neposrednom okruženju (npr. teroristički napadi, ratna događanja, izbjegličke rute itd.) što može znatno utjecati na sigurnost, ali i stabilnost gospodarstva i uvjeta života uopće.</i></p>
<p>Nesigurnost neposrednog okruženja</p>	<p><i>Geografski položaj SDŽ, a time i UAS, upućuje na mogućnosti posljedica negativnih pojavnosti u neposrednom okruženju (npr. teroristički napadi, ratna događanja, izbjegličke rute itd.) što može znatno utjecati na sigurnost, ali i stabilnost gospodarstva i uvjeta života uopće.</i></p>